

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÉN

VERNER
VON HEIDENSTAM
70 ÅR

NYTAGET
PORTRÄTT

FLODIN,
HOVFOTO

LÄS-

VERNER von HEIDENSTAM
ANTECKNINGAR TILL 70-ÅRS DAGEN
av
Gurli Linder

Hur sköter man kameran?
av D:r Henry Buerjel Goodwin

En ny kvinnlig professor
DANSÉN CÅR
Novell
av

Elisabeth Kuylenstierna-Wenster

Camping — Den nyttiga sidan.
-I DETTA N:R.

K R Ö N I K A

OM BEUNDRANSVÄRDA LÄRARINNOR, GAMLA DJUR OCH F. D. FRUAR

NÄR JAG TÄNKER PÅ KÄRA FOSTERlandet, ser jag för mig ett, visserligen något avlångt, men i alla fall ganska likartat land. Ett land med skolor och små stugor med vita knutar, med mat och värme och telefon och nutida bekvämligheter. I Skåne är mannarna fetare och tryggare, men i Värmland och Dalarna gå de inte av för hackor heller.

Och var helst det hålles en utställning, i Karlstad eller Halmstad, Västerås, Umeå eller Skänninge, nog ser man samma bild av välstånd och duglighet. Kultur och ganska gott om pengar. Sverige är ett rikt och lyckligt land, säga utlänningarna. Som icke här se den gråa tröstlösa fattigdom som man ser, blott allt för ofta, också på landsbygden utomlands.

Men de — och vi — glömma Norrbotten! Norrbotten, ödemarkslandet, tiger och lider och gör sig sällan påmint. När man hör något därifrån, är det som man hörde talas om länge se'n förgångna tider. Svåra tider.

Sexton ödemarkslärarynnor äro nu nere i Stockholm, på statsanslag, för att gå igenom sjukvårdskurs och väl också för att få andas ut ett tag.

De komma från bygder, som ha långa vägar till telefon. Kanske många mil. Och det finns många skolor, dit ingen väg går, endast stigar över oländig mark.

Man vet icke vilka man skall beundra mest, lärarinnan som sitter så ensam däruppe i skolhuset, eller föräldrarna, som sända sina barn miltals i ny och nedan, i snö och slask, att inhämta en visdom som de ofta icke förstå nödvändigheten av, eller barnstackarna som traska de oländiga, oändliga vägarna, ofta med hungriga magar. Och komma fram till skolan med dyblöta kängor, när det slaskar, eller halvt förfrusna tår, när snön yr.

Men det är nog ändå lärarinnan, som är mest beundransvärd! Hon har ansvaret. Och ett icke litet ansvar. Om hon inte är, som prästen, medlare mellan fattiga människor och Gud, så är hon medlaren mellan ödemarksfolket och världens, i förhållande till ödemarksfolket åtminstone, stora herrar, såsom läkaren och andra.

Och ibland får hon vikariera för läkaren, ty vem hinner ringa efter läkare, när telefonen är en mil borta, och skogsarbetaren huggit av sig pulsådern?

Frånsett barnaskaran däruppe, finns det väl ingen som har större behov av rådgivning, kallblodighet, företagsamhet än lärarinnan. Plugga a-b-c i ungarna räcker inte för henne, hon ska vara den som kan allt, som hinner allt, som aldrig får tänka på sig själv.

I den stora kinesiska presenten till vårt etnografiska museum, via Sven Hedin, finns också en urgammal mongolisk moralkodex. Ett bud manar barnen: Även om du blir en stor man, skall du aldrig glömma dina

föräldrar. De äro som takstolpen. Utan den faller hela tältet samman.

Med någon ändring ville jag rikta meningen till Sveriges stora män — riksdagsmän, landshövdingar, skolöverstyrelser och slika:

Glöm inte ödemarkslärarynnorna. De äro som takstolpen. Utan den faller tältet (kulturgärningen däruppe i obygdén) samman.

Ge dem fria resor varje år söderut, ge dem extra semesterpengar, ge dem saft och vatten och ett vänligt bemötande i Stads-huset och fria entréer till alla museer, konserter, revyer.

Ty ingen, som inte är begåvad med stor fantasi i det tunga och allvarliga, eller länge vistats i ödemarken, vet vilket hjältemod de ensamma bildade kvinnorna däruppe i obygderna dagligen och stundligen pretera.

De äro verkliga goda och trogna ortagårdsmästare, som, utan att förtröttas, gräva, så och vattna och hoppas på skördar i framtiden.

Förresten är hela människosläktet underbart, som orkar hålla på. Och inte gör som vissa av Indiens vise, sätter sig ned och stirrar med armar och ben i kors, avvaktande änden.

Utän väga snus och socker, hålla tal i riksdagen, dricka te på N. K., löpa maraton, skriva böcker, måla tavlor och gå på lina. När allting är så otroligt förbryllande.

Som nu det här stora djuret från uraste urtiden, som man hittat i Mexico! Hela skelettet är kvar, senor och ligament. Och huden! Med hår på! Och det är 500,000 år säkert, möjligen en million år gammalt.

Stå framför den tjockhuden och behåll balansen, det tycker jag vore ett konststycke. För mig svindlar det, bara jag tänker på det.

Har den herre, som hittade det fossila vidundet i en håla nära sin bostad, något sinne för proportioner, tycker jag han skulle haft svårt att därefter ta upp sin gärning, jordbrukarens. Men det är det, man ska göra, om man så hittar skelett och skinn av paradisetts orm. Inte låta sig förvillas av det som varit, eller det, som skall komma.

Ty nu är den behagliga tiden! Lika behaglig och lika märkvärdig som den tid då de stora plesiosaurusarna vaggade omkring bland jätteormbunkarna, och lika vidunderlig som den kommande tiden, då vi med all sannolikhet alla flyga i luften som andra bromsar. Och då man får solljus från Afrika upp till Gällivara bara med att trycka på en knapp. Och då man kan få se och höra sin kära svärmor inte bara på film och grammofon, utan man kan se henne gå omkring precis som hon är i alla tre dimensionerna, absolut naturtroget, också bara genom att trycka på en liten knapp. Fast hon är flera, flera mil borta. En knapp — svärmor fram, två knapp — svärmor bort. En liten extra tillkoppling — svärmor talar, fränkoppling — svärmor tiger.

Allt det där, plesiosaurusarna och de storartade uppfinningarna, är inte det märkvärdigaste. Det märkvärdigaste är livet. Och döden. Och det dramat rullas upp lika bra i Trosa som i Alexandria, likafullt nu som för en million år sedan. Eller om en million år. Så det.

Är det inte Schopenhauer som säger, att historien lär oss, att ännu ingen lärt sig något av historien.

Man är frestad att tro det, när man besinnar hur äktenskapet blötts och stötts i alla tider. Hur många historier om äktenskap som berättats, hur många tragedier, som androm till varnagel, utspelas dagligen utan att det förefaller som om äktenskapets labyrinter blivit det minsta mera kartlagda för det.

En mycket vanlig historia är berättelsen om hur en kvinna, som är medelålders, plötsligt upptäcker att hennes man, som är ett par år äldre än hon, är mycket yngre än hon. (En sak som han märkt länge.) Hustrun har levat sitt liv efter de ideal som omhuldades då hon var ung, hon har alltså uppgivit sin egen plats och sina intressen och blott i allt sökt vara sin man till behag.

Så träffar han en ung och skön dam, skiljer sig vid sin gamla och icke längre sköna fru, och gifter sig med den unga och nya och sköna. Frun, den gamla, menar jag, får kanske ett underhåll, men det är inte så förfärligt roligt ändå. Hon har inte bara mistat sin man utan ock i alla avseende sin plats. Måste börja livet på nytt, på egen hand, vilket inte är så lätt, när man i tjugo år litat sig till en annan.

Skulle ändå inte en massa sådana historier, vanligare för varje dag, kunna lära kvinnorna — och den som kinkar över eller vredgas över gift kvinnas förvärvsarbete — att äktenskapet inte längre är en så säker hamn, en så stadig försörjningsanstalt, att det är skäl att lägga upp sitt eget arbete för dess skull. Kan inte de fränskilda äldre kvinnornas ofta mycket hårda kamp för en plats — inte en plats i solen — men bara en plats, komma alla kvinnor att tänka en smula efter om detta »bort med gifta kvinnor från avlönade platser», är så värst framsynt.

Skilmässorna bli flera och flera, det kan vi väl ändå lära av historien, platserna bli färre och färre, äldre kvinnor få svårare och svårare i konkurrensen, är det då skäl att försöka tvinga kvinnorna till det hemska svåra valet: äktenskap eller arbete. När det ändå till slut kanske måste bli skilsmässa och arbete. Om arbete då står att få.

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

EN NY KVINNLIG PROFESSOR

POPULÄR UTNÄMNING I OLAVS
OCH MÄRTHAS LAND

KEMI — POLITIK — SÅNG —
HANDARBETE.

En akademisk trio: fr. v. Ellen Gleditsch, Kristine Bonnevie och en yngre akademiker.

Norge har i dagarna fått sin andra kvinnliga professor — duk-
tigt marscherat! Zoologiprofessor Kristine Bonnevis nya kollega
är Ellen Gleditsch, en mångsidig och vida bekant dam i Norge,
som härmed presenteras för Iduns läsarinor.

EN LITEN MÖRK, UNDERSÄTSIG dam, ständigt i arbete, hastig i sina rörelser utan att verka nervös, älskvärd och tillmötesgående och alltid redo att lyssna till sina medmänniskor, antingen de komma med glädje eller sorg, antingen de komma för att få råd i fackspörsmål eller i rent personliga angelägenheter.

Sådan är Ellen Gleditsch, som nu är utnämnd till professor i kemi vid universitetet i Oslo.

Ellen Gleditsch är född i Mandal 1879 och är den äldsta av tio syskon. Hon började vid sexton års ålder som elev på apotek och tog apotekarexamen med högsta betyg. Men att trilla piller och mäta upp medicin var hon inte ämnad till. Efter examen fick hon anställning som amanuens vid universitetet, och här var hon i sitt rätta element med laboratorieövningar och vetenskapliga studier. Bredvid sitt arbete som amanuens läste hon på studentexamen, som hon tog 1905 och förberedande provning 1906. Sedan for hon hösten samma år på stipendium till Paris, där hon i fem år arbetade hos Madame Curie med undersökning av radium och radioaktivitet. Hon var Madame Curies elev och assistent och publicerade först tillsammans med henne och sedan ensam en rad arbeten. Studiet av radium och radioaktivitet grep henne helt, och med det aldrig svikande intresse och den lidelse, som utmärker naturforskaren har hon fortsatt sina studier på detta område. Ellen Gleditsch står också numera vid sidan av Madame Curie som en av världens mest kända radiumforskare. En rad betydelsefulla arbeten av hennes hand ha efterhand sett dagens ljus.

Då hon återvände till Norge 1911, hade hon tagit sin grad som 'licencié ès Sciences' vid Sorbonne, och hon kom hem till ett universitetsstipendium, som gav henne tid till fortsatt vetenskapligt arbete.

År 1913—1914 var hon i Amerika med stipendium från American Scandinavian Foundation och studerade vid Yaleuniversitetet i New Haven under den berömde radiologen W. Bollwoods ledning. Under sitt uppehåll där blev hon utnämnd till hedersdoktor vid Smith College.

Som docent vid universitetet i Oslo från 1916 har hon hållit föreläsningar i fysisk kemi och praktiska övningar i radioaktivi-

tet. Dessa föreläsningar äro kända för sin klarhet, och hon är levande intresserad för att skaffa de unga studenterna möjlighet till vidare studier och vetenskapligt arbete och alltid är hon villig att ge dem hjälp och vägledning. Studenterna älska henne därför och betrakta henne både som lärare och kamrat.

1919 fick Ellen Gleditsch Nansenfondens pris för ett arbete om minerals ålder och

Ett jubileum.

Internationell kvinnofest i Berlin.

(VÄRLDSRÖSTRÄTTSSALLIANSENS 25-årsjubileums kongress, som nyligen ägt rum i Berlin, har visat en anslutning som ingen vågat drömma om. Vid det högtidliga öppnandet talade först mrs Corbett-Ashby, tyske »Reichsminister des Inneren», Severing höll därefter ett utmärkt anförande. Begynnande med citat ur Ibsens Samhällets pelare och ur Selma Lagerlöfs tal vid kongressen i Stockholm 1911 (Hem och stat) visade han sig lika hemma i kvinnorörelsens historia, mening och mål som i litteraturen. Förörkrigt var programmet festligt med vacker orkestermusik och intåg i salen av dubbla led unga flickor, bärande alla de till alliansen anslutna ländernas flaggor. Man har vid alla möten fått ett livligt intryck av att ungdomen är med denna gång med liv och lust och i en mängd som man aldrig förr varit vittne till.

De 25 årens rösträttshistoria inom kvinnorörelsens vida ram skildrade världens första kvinnliga parlamentsledamot, fröken Annie Furuholm från Finland på ett oförglömligt gripande sätt. Kongresserna äro ju remarkabla epoker inom denna historia. Den i Stockholm 1911 fick sin välförtjänta eloge.

Tyska riket, riksdagen och staden Berlin visade den mest artiga och storartade gästfrihet. Vid en middag på rådhuset, för 700 gäster voro överborgmästaren och hans fru värdfolk och varje gäst fick en knipna rosor vid avskedet. Några tusen rosor endast vid det tillfället. Samtliga ministrar ha öppnat sina hem för mottagningar och teer.

(Forts. sid. 755.)

ett par år senare blev hon av franska regeringen utnämnd till officier de l'Instruction publique.

Det var ingen överraskning, att kommittén och sakkunniga, som skulle uttala sig om sökandena till den lediga professuren i kemi, uppsatt henne som nummer ett.

Ellen Gleditsch har deltagit i politiskt upplysningsarbete, fastän hon aldrig velat arbeta i den aktiva politiken, därtill älskar hon sin vetenskap för högt. Men sedan 1926 har hon varit ordförande i The International Federation of University Women (Akademiskt Bildade kvinnors internationella förening.) Som sådan har hon besökt många europeiska länder och hållit föredrag om radium och därmed besläktade ämnen. Hon är mycket uppburen som talarrinna, vare sig det är ett populärt eller ett vetenskapligt ämne hon behandlar. Det är ju en stor utmärkelse för Norden att den internationella sammanslutningen av Akademiskt Bildade kvinnor hämtat sin ordförande därifrån.

Hon får också tid att följa med skönlitteraturen — både inhemska och utländska — hon tycker om handarbete och hon är en aktiv studentsångare.

Genom sin fars släkt härstammar Ellen Gleditsch från Serbien, vilket man kan se på hennes ansiktsform och -färg. På mödernet har hon rötter i en sörländsk sjömannssläkt. Hon är en riktig friluftsmänniska, går på skridskor om vintern och fotvandrar om sommarn.

Det berättas om en sammankomst av en stor internationell kommitté, där en fransk konstnär livligt deltog i diskussionen. Deltagarna sutto runt ett stort bord och längst ner satt Ellen Gleditsch stilla lyssnande med kinden stödd i handen. Då och då vände hon blicken på de talande, då och då ställde hon en fråga till dem. Efter sammankomsten frågade den franska konstnären: — Vem är denna dam? Var kommer hon ifrån? Hon har personlighetens storhet över sig.

Det är just vad hon har, den lilla energiska damen med de lysande bruna ögonen och det mörka håret, benat i mitten. Hon har personlighetens storhet över sig både som vetenskaplig forskare och som människa.

ASLAUG AASLAND.

Ni får flugan

fångad med Tomtens Flugfångare.

Av den flugan hade annars

blivit tusentals under sommaren!

VERNER von "KONUNGEN ÖVER

MELLAN DE DAGAR DA ETT LITET barn i sin kammare i den gamla herrgården vid »den blåaste bland sjöar», räknade spikarna och kvisslorna i golvet och därvid redan omedvetet förnam den hemkänsla, som skulle vidga sig till att omfatta ett helt land och ge dess folk en fosterlandssång som få folk i världen äga motstycke till, och den dag då Verner von Heidenstam ingår i sitt åttionde decennium, ligger ett liv som innefattar en lysande diktarbana och en starkt personligt präglad mänsklig utveckling.

Att första gången för egen del upptäcka litteraturens storverk blir ju för var och en en oskattbar upplevelse. Men den står dock uti intensitet, spänning och tillägnelse vida efter den som gives samtiden av en mästares förstlingsverk, således medan han ännu är oupptäckt och oetiketterad. En sådan upplevelse är ett privilegium för diktarens samtid framför eftervärlden. Det blev min generation, åttiotalets ungdom, förunnat att på det sättet uppleva Heidenstams lysande och festliga intåg till skaldernas tornej. Aldrig glömmar jag för min ringa del hur en marsafton 1888 bokförläggaren Albert Bonnier kom till mitt hem och avlämnade i korrektur en diktsamling, med upplysning att den var av en ny skald, »Ja, han är verkligen både skald och ny», försäkrade herr Bonnier. Nattens timmar gingo och dagern bröt in, förrän jag kunde släppa dessa korrekturark till Vallfart och vandringsår. Innerst inne bor nämligen hos ungdomen i varje tid, denna må ha en aldrig så realistisk signatur, kärleken till lyrik och romantik och till fantasiens lek i glada gudars hägn. Den hänförelse med vilken vi unga anammade Vallfart och vandringsår berodde förstås främst på dikternas konstnärlighet, men även på att den kärleken hos oss, vilka i vår barndom deklamerat Angelika och Kung Enzo, Spastaras död och Vintergatan, Frithiofs Saga och Axel samt signaturpoesien, blivit en smula svältfödd under genombrottet av den realistiska problemdiktningen, vilken vi dock erkände som det mest adekvata uttrycket för vår egen tid. Dessutom — när har ungdomen ej slagit ring omkring livsglädjens sångare! I dess hjärta finnas många boningar för den stora äkta dikten, och vi sveko ej för Heidenstam vare sig t. ex. Strindberg eller Ibsen.

I sin tidiga ungdom blev Heidenstam, liksom sin i åtskilligt besläktade danske skaldebroder Drachmann, »den färende Svend». Redan vid sexton års ålder fick han dra ut i världen och vände åter först efter åtta års utvecklingsrikt reseliv. »Jag var alltså nog lycklig», skriver han en gång, »att medan ännu mitt väsen besatt ungdomens hela mottaglighet få insupa de sydliga ländernas kosmopolitiska luft. I stället för att studera den antika världen från det småstadstrånga Uppsalas föreläsningssalar beträdde jag, ehuru ännu knappast fullvuxen, Athens Akropolis. Istället för att växa fast i den kristna moderna kulturen fick jag besöka Orienten».

Men det är ej endast Akropolis och Ori-

enten som påverka Heidenstam. Under sina målarstudier uti Italien och Paris kommer han i kontakt med naturalismen och realismen i konst och litteratur, är vän med Strindberg — som skänker honom manuskriptet till Sömngångarnätter — diskuterar med honom sociala frågor och får ett starkt intryck av Zolas *Germinal*. Heidenstam kommer därför ej hem som en om sin samtid okunnig Rip van Winkle. Men tack vare att han i större förhållanden mött tidens nya riktningar, hade han befriats från den närsynthet som onekligen vidlådde dem vilka i ett så litet och på den tiden så avskilt land som Sverige stodo mitt uppe i åttitalets reformstrider. Han kunde se längre än till grannens fönster; avståndet hade givit honom perspektiv. Å andra sidan kanske han varit för länge borta för att fullt förstå att vår ungdoms kamp mot dogmkristendom och förbenade fördomar, mot det som var ihållighet, frasrikedom och teatralisk folklighet i romantiken samt vårt sociala patos ägde också ett nationellt inslag och till och med skänkte oss glädjens, kampglädjens, stimulans. Utom att vi ägde den naturliga livsglädje som är ungdomens oförvanskliga gåva, voro vi burna av en bergfast övertygelse om att mänskligheten gick emot en ljusare och lyckligare framtid, och att vi med alla våra krafter fingo vara med om att skapa denna framtid. Och hos de unga författarna tindrade en glad känsla av kamratskap i en stor ungdomligt troende strävan att skapa mer sanning och lycka i världen. Visst kastade vi ibland ut barnet med badvattnet. Men det har ungdomen gjort i alla tider, och det är inte så farligt. Ty barnet kommer förr eller senare igen — i renare vatten!

Vallfart och vandringsår var emellertid den ungdomligt trotsiga utlösningen av Heidenstams mot tidsandan oppositionella instinkter. Men den blev också en kraftig basunstöt mot Jerikos murar: »skomakarrealismen», i litteraturen, och murarna föllo — delvis. Den blev en signal till omvärdering och ett fälttecken för den reaktion som höll på att födas. Mycket av Heidenstams litterära omvärdering har hållit streck. Jag nämner exempelvis, att den dagsaktuella indignationslitteraturen ligger begravd under tjockt damm, att han mitt under gorkifebern förutsade att Gorki en gång skulle visa sig ha varit en modenyck, och att vi, under intrycket av Hovedströmningar, betydligt överskattade Brandes. Under t. ex. det harmfulla intrycket av Brandes perfida recension i Svenska Dagbladet av Kung Salomo och Morolf, skriver Heidenstam i ett brev:

Brandes har för mig alltid varit en konsertvirtuos och föga mera. Hela hans typ är mig emot och hans kritiker äro ytliga — oftast litteraturpolitik enligt principen: för eller mot Brandes. Jag är också mycket glad över vännen Levertins präktiga dikt och blev ganska förargad över Brandes' diplomatiska skrivelse, som gjorde Levertin till juden, Morolf till germanen och Brandes till — hellenen!!

Det finns från år 1890 av Heidenstam ett

polemiskt ode, som i raljant ironisk form innesluter en programförklaring. Det heter *Bing, bang, bång* och är adresserat till Herman Bang, som kallat Heidenstam »en adlig dilettant» och hävdade att diktande ej är lek och fest, men arbete och möda. Heidenstam svarar:

Talang är blix, ej flit,
ej slit.
Skrev ej på kägelbanans kant
en Mozart mästestycken?
Skrev Byron ej som "dilettant"?
Don Juan efter nycken?
Mig tyckes konsten likna mest
en fri satyr som fasar
för arbetsblusens tryck, en fest,
en fröjd som otämd rasar,
som krossar fönster, glas och fat
i dansen på ett gille.
Må konsten gärna vara lat,
om full av medfött snille!

Vårt borgarsekel fann, svarar han vidare, sin man i prosans kvava underhus. Det steg fram en praktisk konst i blus, som var stolt att bära träskor, och fliten kom till ära, och i denna konst fick borgarseklet till sist sin spegel. Men — man lyckas ej, om ej man kan, att leta rätt på rimmen, och när prosaister smida en dikt på vers är det som att se sjökaptener rida. Dock, medger Heidenstam: »Man blir ej det man blir av val, en stjärna styr vår kosa. Och seklets stjärna krävde tal på lugn och stadig prosa». Men nu har Mohren gjort sin tjänst, nu skall den gå. Dikt skall ej längre göras som en sko på lästen. Begravningsklockorna ha länge klämtat, och det skall inte saknas män att hämta det trötta stoffet. Ty

Går dikten ej mot fjället,
där toppen vinkar solbeglänt,
då fastnar hon på stället
samt bygger kojan i besvär
med ständigt trängre resning
och slutar väl som populär
modern familjeläsning.

Men att åttitalets litteratur och dess förhållande till samtiden ej på långt när äro uttömda med ordet »skomakarrealismen», det visste också Heidenstam och medgav i sin senare utgivna programskrift *Renässans*.

Det var också »Det unga Sverige» — författarna — och »opponenterna» — Konstnärnsförbundet — som blevo Heidenstams intima vänkrets, och inom denna blev det liksom självfallet att han intog hövdingeplatsen, i både allvar och skämt. Föreningar och sällskap av alla de slag voro på modet, i synnerhet sådana »til Lyst» — fast det skulle ju ej ha varit under åttitalet, om de ej haft också ett allvarligt inslag, i form av föredrag, uppläsning o. d. Där voro t. ex. Heimdall och Kråkorna, vilkas medlemmar representerande vetenskap, konst och litteratur. Förmämligast av dem alla var emellertid *Utile Dulci* till vilket endast författare och konstnärer vunno tillträde, och som hade också tre illustratöriska ledamöter: Juhani Aho, Albert Edelfelt och Werner Söderhjelm. Birger Mörner har haft den goda idén att i sin bok *Ur mitt irrande liv* bevara minnet av en av U. D:s sammanträden: Tinget i Danderyd. Ellen Key hade instämt Heidenstam att svara för sina i Klassicitet och germanism

HEIDENSTAM

SJUTTIO LEVNADSÅR"

uttalade åsikter, vilka hon ogillade. Detta ting är ett utmärkt exempel på hur i dessa sällskap högtidligt allvar och uppsluppet skämt tvinnades om varandra under iakttagande av solenna former, med ordförande, sekreterare, protokoll o. s. v. Vid det celebra tinget på Stallmästargården prövades Heidenstam skyldig att under fjorton dagar genomläsa Ellen Keys samtliga skrifter. Men han anhöll ett av nåd få straffet nedsänkt till dödsstraff.

Till särskilt festliga tillfällen trycktes tidningar, t. ex. »Phan», som finnes i tre nummer, ägnade Geijerstams, Pelle Staafs och Heidenstams 40-årsdagar. När Heidenstam tagit sitt inträde i Svenska akademien sammanträdde det då längesedan upplösta U. D. än en gång. Därvid överlämnades till honom Urakademiskt Dagblad, som bl. a. innehåller en lång hyllningsdikt på hexameter av Albert Engström och vars ståtliga anslag lyder:

Verner! Heidenstam!! Von!!! Skulle så det slutligen gå dig?
Dock — ditt öde det var, och mot ödet kämpa förgäves
större molnvandrarppampar än du, de odödliga Gudar!
Offrade du åt Zeus Helikonios innan du modigt rörde vid Akademiens, med förlov, rostiga gångjärn?

Heidenstam var som fisk i vattnet på dessa kamratfester, full av blixtrande kvickhet och överdådig skämtan, och han satte gärna igång med teatraliska upptåg — dock alltid med en viss grandezza och en glimt av självironi, vilka räddade honom från pajaseri. Drachmanns oavhängighetsförklaring: »Jeg bærer den Hat som jeg vil», var även Heidenstams; och han var också angelägen om att hatten skulle vara olik mängdens.

Var Heidenstam kom i ett sällskap blev han medelpunkten. Det blev alltid, sade nyligen en av dem som då tillhörde hans närmaste krets, högre i taket när han kom med, det blev festligare, kvickare, roligare, vårt land blev vackrare, och tillvaron fick högre glans. — För min del har jag knappast hört någon i en debatt eller diskussion utveckla en sådan skicklighet, smidighet och elegans som Heidenstam, eller äga en sådan fenomenal lätthet att finna de ord som mest fullständigt täcka hans intentioner.

Ofta möter man hos nutida ungdom den föreställningen att Heidenstam bara reste eller satt i avskild ro och diktade, utan intresse för åttitalsproblem, och att då han annars lät höra av sig var det för att med ett eller annat originellt upptåg »épater le bourgeois». Ingen missuppfattning kan vara större. Heidenstam var, också han, barn av sin tid, och han hävdade att en dag som icke är ett tyst eller förnimbart uppror, den blir heller ingenting annat än gårdagens nedbrunna ljus. Med skärpa och liv deltar han i debatterna om dagens frågor. Han talar vid bygde- och ungdomsmöten; särskilt vill jag erinra om hans tal till Lunds studenter vid Tegnérfesten 1905, som innesluter en glänsande exposé av unionsupplösningen, samt till Uppsala studenter vid Linné-festen 1907. När man nu

läser denna hans produktion förvånas man över hur fullständigt han lyckats undvika allt det efemära, som fordrar stundens stämning för att leva, och hur lödigt innehållet är den dag i dag.

Och Heidenstam talar i — Svenska Dagbladet! År 1897 trycktes i Ord och bild »Om svenskarnas lynne», Heidenstams snillrika och vår hittills djupaste och mest träffsäkra nationella karaktäristik. Där står: Stockholm saknar än i dag ett intelligensblad. — Men snart därefter täcktes bristen genom det nya Svenska Dagbladet, förverkligat genom bankdirektör Ernest Thiel, och vars prestige uppbars av Heidenstam, Levertin, Tor Hedberg och Helmer Key. O, tider, dessa Svenska Dagbladets första! Då man varje dag fann något att saxa, något värt att läsa omigen, värt att gömma. Då Levertin, med sin djupa och mångsidiga lärdom, sin vida kringblick över tidens litteratur, svensk och allmän, sitt sinne för valör och proportion samt sin ärlighet och ridderlighet väckte ett intresse för litterär odling, som knappast någon sedan lyckats göra. Då Konstnärsförbundet i Tor Hedberg fick den kunnige och vederhäftige förmedlaren mellan sig och allmänheten. Och då Heidenstam i signerade artiklar och i ledare, där man märkte hans lejonklo, talade, också han, till svenska nationen. Han var en lysande journalist. Under detta ingripande i tidens frågor, även de politiska och sociala, erbjöd Heidenstam vissa likheter med Björnson, den diktargestalt som så långt han kan minnas tillbaka, mest fyllt honom med beundran. Möjligen föresvävade det då också Heidenstam att han själv var kallad att bli en hövding och ledare som Björnson. Men dels voro vi svenskar ej som normmännen sammansvetsade i kamp för ett gemensamt frihetsmål, dels förde väl ej Heidenstam samma frodigt naturliga och enkelt gripbara språk som Björnson. Ej heller älska svenskarna levande hövdingar. Alltnog, Heidenstam drog sig småningom alldeles tillbaka från dagens ävlan, och mer än en gång har han nog svarat: »Jag kommer med säkerhet ej upp och pratar. Vi ha nog av munväder.» — Vårt lands ungdom har dock Heidenstam från sin mera avlägsna utsiktspunkt alltid följt med hjärtlig sympati. »Mitt ideal för en gammal människa är nog en munk eller nunna», skriver han i ett brev redan för tjugu år sedan, »men en munk eller nunna som ser klart och ljus och blott på de uppväxande släktleden. En sådan syn på ungdomen är den enda friska krans som kan smycka ett grånande hår.»

Fröding ägnar ett av sina Grillfängeri-er åt Heidenstam. Han fantiserar där om Heidenstams härstamning. Arab, egyptier, sydtysk korsriddare, nedertysk hästjunker, svensk officer — kan man i dessa beteckningar se något av hans anors historia, frågar han. Varför tar han ej med också några droppar gascognerblod? På det svenska hos Heidenstam säger sig Fröding ej tro mycket, annat än i mening av det utländskt-adliga på svenska herrgårdar. Det må nu vara sant med allt det utländska.

Visst är att ur en sådan härstamning har mångfaldiga gånger på svensk botten utvecklat sig och blomstrat bland det svenskaste vi äga: vår gamla herrgårdskultur. Heidenstams storvulna nationella uppfattning och historiska sinne äro ytterst rotade i denna kultur, och det är den rotfastheten som vi ha att tacka för mycket av det yppersta i hans diktning, och främst för att hos honom, som Troels Lund sade i hyllningen på hans 50-årsdag, det svenska folket vaknat till självbesinning över något av det bästa hos sig. Ty själen i hans dikt är kärlek till fosterlandet, manlig självhängivelse, begär till dåd. Då han talar om det olika arv som tillfaller den vilken som barn får lyssna till skogens dån och den som föds vid en gata är det ej blott en jämförelse, det är en värdesättning till förmån för »gåvan av en hembygd, som doftar glädje till livets slut», men som också när man är borta från den eller om man förlorar den vållar saknad och längtan som aldrig dö. Att Heidenstam av alla tidens författare kom att stå Ellen Keys hjärta närmast berodde säkerligen till stor del på deras gemenskap i härstamning. De voro båda herrgårdssaristokrater, med en nedärvd instinkt för pietet och tradition, respekt för arbetet i jordens mylla, samhörighet med naturen, med allt som lever i den, djur och växter. Den som äger ett sådant fäste kan bli jordklotspatriot utan att förlora sin själ; han blir aldrig fosterlandslös.

Och när Heidenstam på Svenska Akademiens högtidsdagar vid sin arm, sirligt och elegant, förer Selma Lagerlöf fram till hennes plats, nog ser man att det är de två som äro herrgårdsbarnen i församlingen. Den synen, som nu förefaller så naturlig, skulle för resten ingen av oss ha drömt sig i vår ungdom. Allra minst C. D. af Wirsén. »Kostymsömmaren» Heidenstam och den dumma Selma Lagerlöf, dubbelt beklagansvärd därför att hon var både dum och född i Värmland — dessa två framför det tända ljuset och sockervattnet! Och den förre till på köpet på Wirséns egen stol!

Att ge en analys av Heidenstams i mångtaliga facetter skimrande diktning och personlighet, av dessas djupa mänsklighet och slösande rikedom har jag här ingalunda avsett, ej heller äger jag därtill erforderlig kompetens. Jag har endast dröjt vid några minnen. Men med den rätt som är varje svensks bringar jag den mest lysande gestalten i min generations ungdomstid hyllning och tack.

Det berättas att när Hans Alienus vänt åter till sin faders gård, bjöd denne honom sitta ner. Men han blev stående i vördnad inför konungen över sjuttio levnadsår. Så stå nu också vi, Hans Alienus jämnåriga, inför Verner von Heidenstam. Våra led ha glesnat. Men kretsen omkring honom har vidgats till — ett folk.

Ture Lindner

H O S S V E R I G E S S K A L D

NÅGRA PORTRÄTT UR HANS LIV.

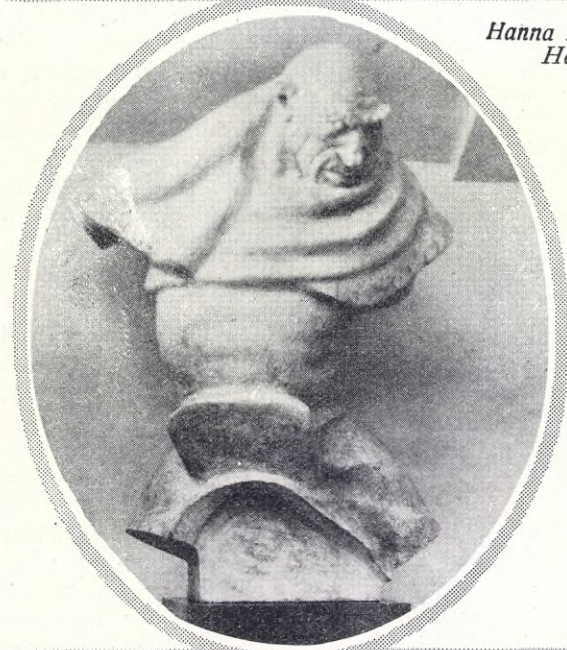
Skildringen av Verner von Heidenstam med anledning av hans 70-årsdag den 6 juli å föreg. sidor kompletteras här med några porträtt av skalden från olika tidsperioder till de senast tagna fotografierna av honom i hans vackra hem på Övralid i Östergötland.

6-åringen.

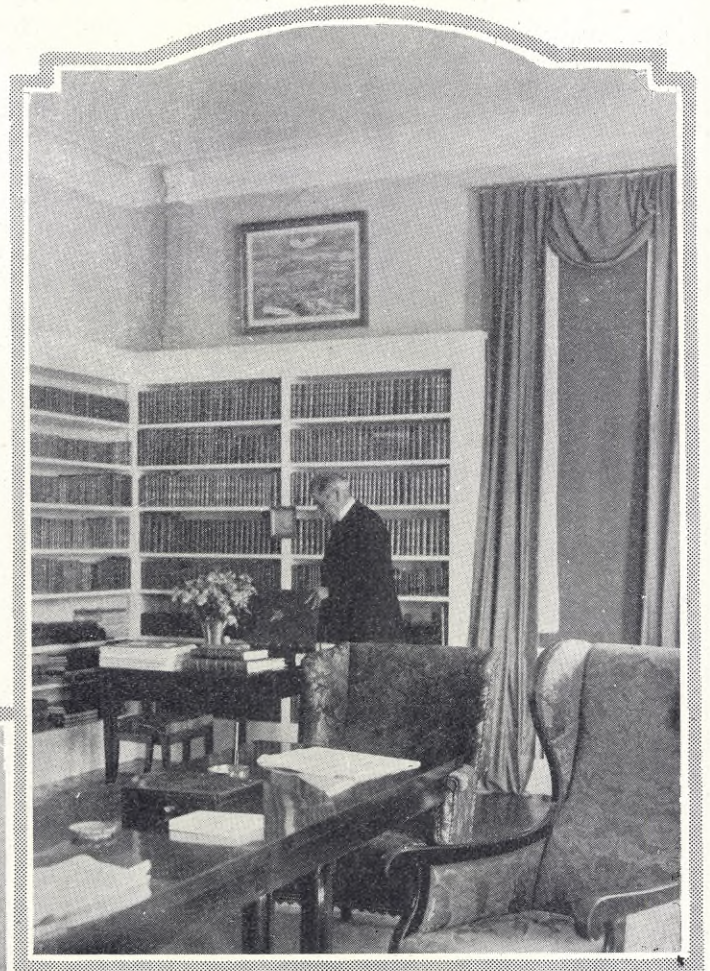

Vid 14 år.

Hanna Paulis porträtt av Hans Allénus.

Torso av Milles' Folke Filbyter i hallen på Övralid. Flodin, hovfoto.

Verner von Heidenstam i biblioteket på Övralid. J. Åström, Motala, foto.

Övralid. Flodin, hovfoto.

E N D A N S K I D Y L L

PÅ BESÖK I DET ÅTERUPPSTÅNDNA BAKKEHUSET.

I RAHBEKS ALLÉ UTE PÅ Fredriksberg — Köpenhamns västra stadsdel — ligger ett vackert gulrappat 1700-talshus. Det är Bakkehuset, Danmarks mest besjungna hus och det vackraste monumentet över dess litterära guldålder.

År 1762 fick Bakkehuset sin nuvarande skepnad från att förut ha varit en liten krog vid landsvägen, och 1776 lades krog-rörelsen ned, varpå ägaren i stället tog sig för att hyra ut rum till sommargäster. — Därmed börjar Bakkehusets historia intressera oss, emedan bland sommargästerna också befann sig en ung student, Knud Lyne Rahbek, som senare skulle få ett betydande namn i dansk litteratur- och kulturhistoria såsom professor i estetik, teaterdirektör, dramaturg, utgivare av flerfaldiga estetiska tidskrifter och framstående översättare. Den glade studenten trivdes här så väl, att han år efter år kom tillbaka; hit hemförde han sin unga hustru Karen Margrethe Heger och köpte slutligen huset 1802.

När jag nu träder in på denna heliga mark, kommer doktor Louis Bobé, förutvarande ordförande i Dansk Forfatterforening och Bakkehusets »andliga vaktmästare», som han skämtsamt kallar sig, emot mig på sandgången med öppna armar. Doktor och fru Bobé ha sitt förtjusande hem i Bakkehusets övre våning, medan den nedre är återställd i det skick den var under Rahbeks tid, och sålunda utgör ett enastående kulturmuseum.

Vad här är vackert! Nyss regnade det, men nu hänga endast några droppar dröjande kvar i kastanjejättens tunga grönska. Framför husets bakre fasad är en liten trädgård med fint grusade gångar, grönt gräs och markens allra vackraste blomster — just de blomster, som Karen Margrethe, eller Kamma, som hon kallades, höll mest av. Borta i slutet av trädgården gå vita höns och picka och kackla förnöjt med varandra. Mitt för fasaden står en minnessten över »Knud Lyne Rahbek og hans elskelige Hustru Karen Margrethe Heger». Den stod förut alldeles intill gatan och blev illa åtgången av pietetslös ungdom, som roade sig med att kasta sten till måls på medaljongen för att »pricka gubben».

Vi gå in i huset och komma då direkt in i »trädgårdsrummet». Till höger ligger en liten studerkammare, som var Rahbeks arbetsrum. Där satt han de långa vinterkvällarna och arbetade på sina många tidningsartiklar och översättningar. Långt ut på nattens tysta timmar brann ännu ljuset därinne. Först när den sista glöden slocknat i kakelugnen och kylan blev alltför kännbar, blåste han ut ljuset och smög på knarrande golvplankor till sovrummet.

Till vänster om »trädgårdsrummet» ligger »hörnrummet», salongen där fru Kamma arbetade med sina askar. Små konstverk,

Bakkehuset som det nu står.

Knud Lyne Rahbek och hans hustru Kamma äro betydande namn i Danmarks kulturhistoria under 1800-talet. I deras hem Bakkehuset samlades allt vad landet ägde av kulturbärande namn. Efter en tid av förfall har nu Bakkehuset med alla sina många dyrbara minnen restaurerats och vår korrespondent skildrar en idyllisk sommarvisit i det intressanta hemmet.

som hon klistrade av guldpaper, försedda med spegel i botten och en akvarell — något romantiskt landskap — i locket. De äro förtjusande dessa askar, så typiska för tiden och dess lugna hemliv under långa, tysta kvällar.

I »hörnrummet» stå gammaldags krukväxter av många slag. En av dem har en underligt frisk doft i bladen. Alla trivas och frodas bakom de soliga, smårutade fönstren. Det är samma slags växter, som fanns där på fru Kammars tid; samma slags blommor, som hon älskade att pyssla om och sköta

Kamma Rahbek.

ha åter ställts dit och passa så förunderligt väl i miljön. Man fattar inte, att här någonsin varit en period, då de saknades, då ingen vårdade sig om det gamla Bakkehuset. De låga rummen med sina breda golvplankor och enkla möblering ge en säker känsla av hem, av liv, fast det är länge sedan nu, att husets fru trippade omkring i styva kjolar, lade ved i ugnen, vattnade sina blommor, torkade dammet av det blanka bordet.

Hon var en livlig, högt bildad liten varelse med intelligens och charme och såsom äkta danska saknade hon heller inte humor. Hennes brev, på en gång skämtsamma och djupt allvarliga, äro de namnkunnigaste den danska litteraturen äger av

kvinnohand. Inte underligt då, att alla dåtidens framstående män drogos ut till Bakkehuset, som till ett eget hem. Oehlenschläger, som var gift med Kammars syster, Christiane, var en självskriven gäst här ute. Han skriver om fru Kamma:

”Ja, Margarita! ren og klar,
med alle Aandens Evner, Hjertets Dyder,
Du var en Perle dyrebar!...”

Bröderna Örsted, Steffens, Grundtvig, Chr. Winther, P. A. Heiberg, alla räknas till husets närmaste vänner. Grundtvig kallar skämtsamt Bakkehuset för Olympen, och sannerligen var det också en dansk Olymp.

Av Oehlenschläger finns ett lustigt litet minne i ett monterbord i »trädgårdsrummet». Doktor Bobé tar varligt fram en kriabok och bläddrar bland de gulnade bladen. Det är en av Oehlenschlägers allra första skrivövningar: klumpiga, oviga bokstäver av sjuåringens ovana hand. — Denna sorts skrivelser ansågos tydligen oumbärliga, eftersom man redan vid sju år övades att författa sådana. I snirklade fraser ber den mycket unge Oehlenschläger sin skraddare ha misskund och tillåta honom vänta med betalningen ännu någon tid, då han har hustru och barn att försörja och inte ser sig någon råd att just nu anskaffa pengarna! På nästa sida frosar den unge, varmhjärtade skalden och låter den gode skraddaren svara, att som han är en rik man, efterskänker han hela skulden och ger den fattige mannen dessutom en riklig penningssumma, samt ber honom vara förvissad om, att det endast skulle vara honom en glädje, om han eljest kunde göra något för sin stackars kund.

Bland Rahbeks svenska vänner voro greve Claes Horn och Gyllenbourg-Ehrensvärd, vilka levde i Köpenhamn i landsflykt såsom delaktiga i mordet på Gustaf III. Erik Gustaf Geijer besökte även Bakkehuset, vilket besök närmare omtalas i hans minnen.

Kamma Rahbek dog i januari 1829 och Knud Lyne Rahbek i april nästföljande år, varefter huset gick under klubban, emedan det Rahbekska hemmets stora gästfrihet slu-

(Forts. å sid. 755.)

Begär alltid **Kobbs Thé** och godtag ej något annat om Ni sätter värde på en hälsosam och aromrik dryck.

KONTROLLANT: DOKTOR J. E. ALÉN

D A N S E N G Å R

AV ELISABETH KUYLENSTIERNA-WENSTER

"VI GÖR DET", SADE FASTER KARIN och sprang in för att väcka Pål och Per, tvillingarna, vilka hon tagit hand om, medan deras föräldrar voro i Amerika på affärs- och nöjesresa.

"Det är midsommarafton, messieurs, solsken över det hela, och ginge det att träda upp människohjärtana på solstrålarna, skulle de dingla där som röda glädjebjällror. Nå, är ni mornade nu? Ska vi fara till Båstad om en timme?"

Per:

"Och äta tjockt med våfflor på Solbacken?"

Pål:

"Köper du flaggor åt oss, Kajsa? Får vi gå i tåget, som vi gjorde, när vi va' smågrabbar? Och dansa uppe ve Pershög?"

"Visst, förstår ni! Vi tar hela programmet från vår första gemensamhetssommar."

Per:

"Kommer farbrorn också, han me byxorna?"

Faster Karin var en självförsörjande ung dam, och det föreföll något efterblivet, att hon rodnade. Det var inte av prydhets. Pers beundran för docenten Dick Brolings plusfours hade varit oemotståndlig och de hade alla — föremålet själv inte minst — skratat hjärtligt åt den. Nej, anledningen till färgskiftningen berodde på något Karin inte ville kännas vid. Hon, den mycket eftersträfvade dottern av det gamla, solida köpmanshuset, hade föreläskat sig i docenten och — ingenting haft för det. Karin, som efter föräldrarnas död tillika med sin brors familj bebodde den hundraåriga gården vid torget och som satt på det fädernearvda kontoret, duglig, pliktrog, van att göra upp spannmålsaffärer, hade den där sommaren för tre år sedan, då hon, svägerskan och pojkarne legat i Båstad, varit så kär, att hon aldrig skulle glömma det. Men då det blev tydligt, att han inte hade andra avsikter än att roa sig och — möjligen trodde han det — henne med litet sommarflirt, reste hon huvudet mot missträkningen ännu stoltare än hon höjt det i fröjdens och förhoppningarnas korta stunder. Också nu svarade hon utan darrning på rösten:

"Det vet jag inte. Men vad jag vet, är att Trillan skall bli glad att se oss. Jag tänker vi kan bo hos henne i natt. Skall det bli av, får ni i alla fall raska er." Trillan var en ytterligare dragningskraft för Per och Pål. Hon var sjökaptensänka och hade ett långt, gult envåningshus nära stranden. Hon hade också

en trädgård med tidiga jordgubbar, en sköldpadda, en papegoja och en fet vit katt.

En timme senare sutto tre vitklädda ungdomar på tåget, som lät sin lätta rök stiga rakt upp i luften likt ett offer från materien åt den solskimrande rymden. Fullpackat var tåget, hettan ganska försvarlig, men stämningen så ungt och grönt förväntningsfull som den bara är det en strålände midsommarhelg.

Pojkarna pratade om Båstad, som om de varit där i går och Karin märkte, att hon inom brorsönerna samlat minnesbilder från dessa för länge sedan förflutna sommarveckor. De brukade eljest vara hos mormor i Stockholms skärgård vart år, skulle också nu resa dit i början av juli, men det ljusa intermezzot i Sveriges "Sorrento" hade stannat i deras fantasi som en färgglad film. Hågkomsterna lyste fram, skimrade och lockade. Barns minnen äro som bjärta såpbubblor, flyga högt upp, fyllda av inbillningens praktfulla stoff, men aldrig pålitliga och hållbara.

Karin Jacco hade på vänstra pekfingeret en ful och klumpig ring. Den var så gammal, att det påstods, att den kommit till nordnorden med den förste Jacco (en sjörövar, vilken härjat på Afrikas kuster för sekler sedan), då han av okänd anledning styrde kosan dit. I ringens blodsten var ett spetsigt piratsegel ingraverat. På detta segel såg Karin, medan hon svarade pojkarna på de framstörtande frågorna.

"Farbrorn", som Per och Pål sport efter, kunde mycket väl vara vid Båstad i år också. Hon hade läst att han gjorde några arkeologiska undersökningar i trakten. Hissade sjörövarättlingen sitt djärva piratsegel med mening att preja "ships, that pass"? Kanske det ja. Hon trodde sig stark nog till det nu. En känsla är som en sticka under nageln, tog hon en vardaglig liknelse. Ju ivrigare och ju darrhäftare man petar för att få ut den obehagliga stickan — den plågsamma känslan — desto djupare tränger den in i köttet och sitter där tills den bulnar ut.

Jublet steg inom henne, ty varje minut fylldes av syner: Guldregn blommade för hennes inre blick i tunga, honungssöta klarar, syrenerna doftade och tolkade all försommarens eviga lyrik, det glittrande blå vattnet, som sände vågor i den fredliga bukten, gömde tusen lyckodrommar, vilka gått vilse eller funnit ro vid stranden, de många moderna villorna vilade och försjönko i poetisk stämning, ty ingen annan tonart passade här än den blida veka, som viskar i stora, åldriga trädgårdar, i

långa, låga familjehus, vilka en gång byggts åt lyckan.

"Nu är vi framme, unga män", sade hon, då tåget stannade.

"Nehej, det är inte den stationen", invände Per, för han kände inte alls igen sig. "Här har vi aldrig varit förr."

Och Pål: "Nej, det är inte ett dugg Båstad, så då finns inte Trillan heller."

"Klentrogna unga släkt", log Karin. "Vi far direkt i den här bilen till Trillan och måtte hennes glädje övervinna er klentrogenhet!"

Det gjorde den. Återseendet blev en bullrande fanfar i livligt tempo. Så kom samlingen på torget, där kyrkan från sidan betraktade en generation, ännu fåfängligare, ännu brokigare och ännu mera nöjestörstande trots sin antaget blaserade hållning än dem, vilka under århundraden begått midsommaren vid hennes fot.

Flaggor och vimplar och lövade charer, vari Midsommaren skulle blåsa sin segerhymn, blossande barnansikten, smätöser, klädda så att de tedde sig som konfektbitar eller kanske snarare vildblommor, dryssade ur sommarens ymnighetshorn, kavata pysar i sjömanskostymer och med värdig uppsyn, mammor, unga till sinn och skinn, pappor litet till överlops just nu — de tyckte det också själva — gubbar och gummor med tårade ögon. "Så vackert, så rart med barnbarnen!"

Faster Karin stoppade in sina piltar i ledet och efter en stund satte sig helgens karnevalståg i rörelse mot Pershög, den äldsta restaurangen med anor från en hederlig odalman.

Några steg gick Karin Jacco ensam, men så ropade igenkännande röster på henne. Hon hade rest överallt, hade bekanta, vart hon tog vägen och det låg alltid en viss festivitas kring denna ranka, frimodiga gestalt, som inte behövde krusa eller armbåga sig fram.

Ett par kotterier erbjödo henne plats vid sitt bord på kvällen. Så länge pojkarna voro uppe och hon tänkte sig, att de skulle få vara det till tio, ämnade hon mest ägna sig åt dem, men sedan — "tack, kanske det vore roligt att titta på dansen ett slag". Hon ville ingenting bestämma. Nej, det visste de, Karin var "sig selv nok". Å, inte just det, men dagen var egentligen Pers och Pål's.

Hon iakttog dem under ringdanserna. Med voro de. Benen gingo som trumpinnar, men de lagade alltid så, att de inte kommo bredvid någon "jänta". Karin kunde höra deras föraktliga uttal av ordet med det undermåliga

III. G. Nordblad.

(Forts. å sid. 755.)

VILDA VÄSTERN PÅ SEMESTERN

HUR RUSTA SIG FÖR TÄTLIVET?

CAMPINGEN, SOMMARENS SLAG-ord, är främst till för att locka ut dem, som årets andra tider leva allt annat än friluftsliv. Men just dessa människor titta kanske ännu så länge med mer respekt än lystnad på detta nya. Ett tält i en backe ser visserligen trivsamt men också ganska farligt ut, det finns tält, som ställa sig i myrvägar och det finns tält, som trilla omkull. Och så finns det skoskav och dumma spritkök och arga kor och nässlor. Så slutet kanske blir som det blivit förr, man sätter sig på bryggan vid Höstermans dragiga villa och metar abborren som aldrig kommer.

Det slutet får i år inte bli slutet. Man sätter sig neder i lugn, rynkar den bleka storstadspannan och sorterar campingens femtioelva praktikproblem.

Förutsatt att den grubblande är en dam — ett s. k. manfolk kastar sig i regel något mindre tankfull ut i alla livsens farligheter — blir numro ett på problemlistan: ligga, äta, bo, strapatsera — det reder sig väl, men vad skall jag ha på mig? Den ordinarie sommarutstyrseln verkar kanske mer garden-party än indianläger, och man ligger inte på en granrisruska i en chiffonklädning eller hoppar bland enrisbuskar och kullerstenar i ödleskor med meterklackar.

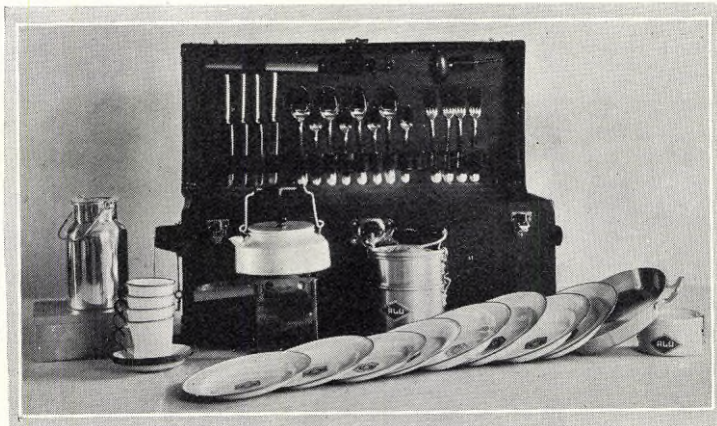
Första villkoret, som ovillkorligen måste uppfyllas av madames campinghabit, är att hon trivs i den. Det andra är, att kläderna skola vara ändamålsenliga, det är: tåla litet av varje. Hon skall kunna kämpa med ett sotigt och ondsint spritkök utan att behöva hålla det en meter ifrån sig och hon skall kunna sitta under en gles gran i regn utan att behöva sitta på sin hatt.

Det finns ett otal möjligheter att campingekipera sig med förstånd. Det enklaste är att stå på huvudet i sin garderob. Titta ett tag på er föraktade f. d. sportelegans och titta sedan i andan om på en dammig landsväg och en jordig bergsskrev och en blöt sandstrand, och föraktet förflyktigas som moln på himmeln.

Camping är den moderna sommarnöjesformen. Men den kräver — inte minst för damerna — sin speciella utrustning, vars olika detaljer här skildras.

Äro trotjänarna dock absolut pensionsmässiga och man vill skaffa nytt, så behöver det ej bli en affär av mer svindlande mått. Det bästa ur alla praktiska och flärdfulla synpunkter är en overall av årets modell, med vida sjömansbyxor och hängslen över en tunnare blus, eller helskuren i gammal god montörmodell. Sätt ett par himmelsblå byxor över en sandfärgad blus eller jordgubbsröda över en facistskjorta, eller gör jordgubben till blus och byxorna mossgröna — det finns hundra möjligheter att stå dekorativ i tältdörren. En bilreparerare eller verkstadspassopp måste gå i jordbunden färg, som kan hångle åt konsistensfett och oljiga tändstift, men är ni inte bilcampare så behöver ni knappast räkna med större faror än vått gräs och sotig kaffepanna och kan alltså hålla overallen något mer självvaldigt kolorerad. Är den en gång för alla anskaffad i kamel- eller snusfärg, så kan man peta dit ett jättemonogram i någon litet mer skrattretande kulör.

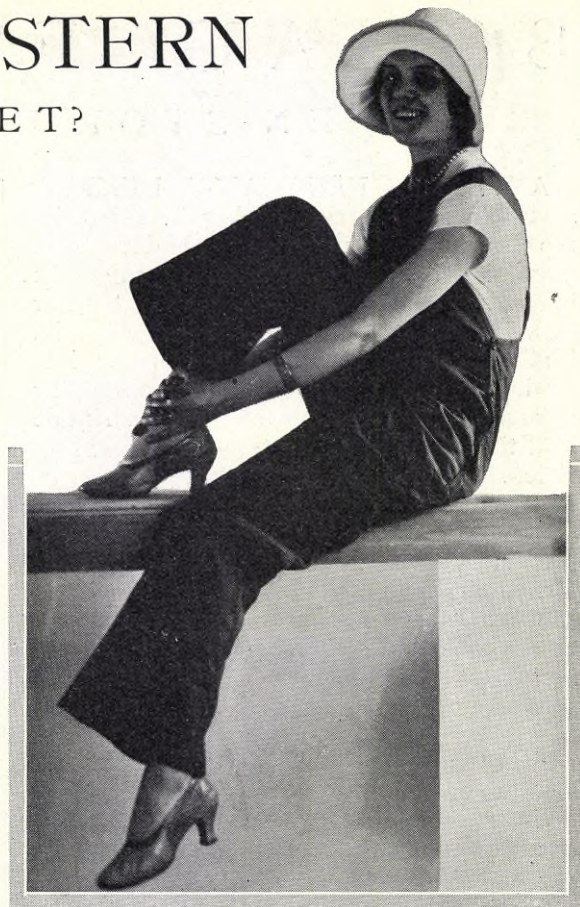
Utom overallen finns det ju vanliga rejäla

Praktiskt inredd lunchkorg för fyra personer. (Paul U. Bergström.)

Blixtbild från sommarens stora nöje. Odéon-grammofon, kaffekokare och trevlig campingekipering. (N. K.)

Trevlig och slitstark overall i hängselmodell. (Paul U. Bergström.)

som har den utsökta vänligheten att bara väga 400 gram.

På huvudet har ni ingenting utom det självvaldiga locksvallet. Stundom har ni dock ett åskmoln över detsamma, och då halar ni ur något av overallens inventiösa hörn fram en mössa, bilmössa av läder eller bask i någon form. Och att framlockas när tältet övertalats att stå och ni stabiliserat er i en hage har ni en stor mjuk stråhatt som sista campingskrik, dekorativ ram och fräskeskydd.

Absolut förbud utfärdas mot att ni har de skor ni har. De skor ni har äro gjorda att vara söt i, de skor ni skall skaffa skola vara gjorda att gå i. Långa dammiga dagsmarscher, då fötterna svälla av värmen. De skola vara för stora, inte så att ni kan vända i dem, men tårna skola inte ligga som hoprullade kaninungar i dem.

Har ni inte sovsäck utan reder ert läger själv så sätt inte på er allt vad ni äger och har i skräck för kolden. Lätta på kläderna och placera allt löst gods över och under i stället. Och ligg inte och tugga på: jag kan inte sova i tält, förfärliga mygga gå din väg, vad är det som tassar utanför, släckte jag elden? Utan rulla ihop er och tänk på trafiken på Norrbro.

I år har dessutom för campingändamål utexperimenterats ett stort antal ting till vildlivets tjänst. Campingkök och spritbränsle, lunchkorgar med ätredskap för hela sällskapet, kombinerade verktyg, resegrammofon och disk som inte behöver diskas.

Grammofonen, ja. En liten lätt reseapparat måste man ha. Och när hon sitter mot tältdörren i solnedgången, så tänker hon nog tacksamt på campingiden och gnolar med skivan genom myggsurret: »Du gav åt mig ett paradiset på jorden». BANG.

Ekströms Fästmjöl

Orebro Kem. Tekn. Fabrik

BOHAG FÖR VILA OCH SOL

VAD EN STOR LAMPSKÄRM KAN ANVÄNDAS TILL

ANVÄNDES HÄNGMATTAN NUMERA annat än som karaktärisering över en viss typ litteratur? Jag tvivlar på det. Man ligger illa i en hängmatta och framför allt blir man tafatt, när man ska in och ur den. Vilket är en nackdel för stadgat folk. I alla de stora villastäderna ser man inte en hängmatta, vilket bevisar mycket. Ty villastädernas folk använder sin mark, de leva till stor del på sina tomtområden. Men ha sällan eller aldrig hängmattor.

Man har emellertid ingenting som ersätter den. Man har stolar, vanligen vita, stela tingestar, som man sitter rätt upp och ned i och alls inte bekvämt. Nu börjar en ny typ komma i bruk, som exempelvis finns på Drottningholms uteservering, hopfällbara stolar med rygg och sits av markisväv och med armstöd bekväma och starka. Men detta är ändå inte det verkligt »avslappande» vilosamma.

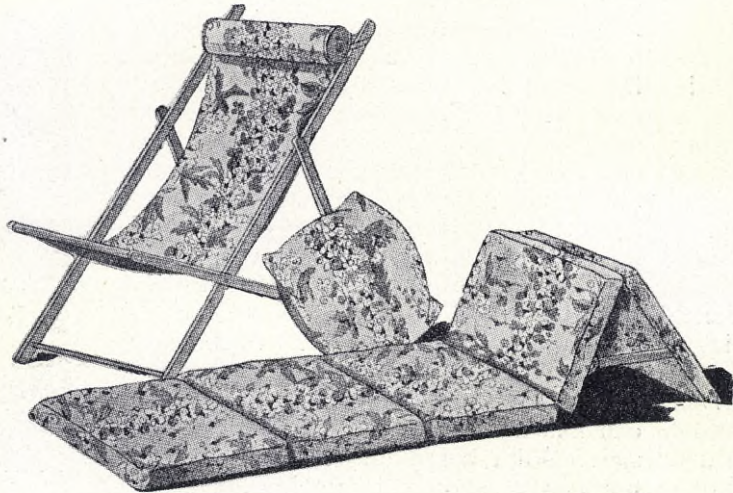
Det har engelsmännen hittat på — detta korrekta folk med sitt odlade sinne för komfort. Inga kunna som de förena ett hyggligt uppförande med en frihet i sättet, en förmåga att vila utan att göra det för andra störande. Alltså — engelsmännen ha hittat på att ha en — madrass att ligga på ute i sin älskade trädgård. Och börja vi bara några stycken med det i alla våra svenska täppor och på våra sommarnöjen, så skola alla följa efter! I England sitter man överhuvud taget mycket på golvet inomhus, det kan man läsa i deras romaner. Det är ett bekvämt sätt, det finns plats! Ännu bättre är att sitta i gräs, sitt eget gräs, halvligga i gräs. Vara nära grönskan. Kunna somna, om så skall vara, på stället. Ha barn liggande på en madrass ute på marken. Det är bättre än en filt, det är en smula bekvämare och det skyddar absolut för fukt.

Denna madrass skall vara enkom — d. v. s. gjord för trädgården. Den göres i avdelningar, så att den är lätt att vika ihop och ta med sig in och den är klädd med kretong. Den kan stoppas med kapok eller krollsplint, undersidan kan vara vaxduk eller vindtyg. Fyra avdelningar är tillräckligt. På den engelska förebilden ses fem avdelningar, detta emedan emellan de två övre är anbragt ett huvudstöd. Men här kan man snickra ihop ett par ribbor, en dubbel »sax av trä» och sätta den direkt bakom den översta avdelningen. Såvida man inte har ett sådant huvudstöd, som användes till sjukbäddar. För alla dem, som behöva mycket sol och luft är en madrass, väl stoppad, en god idé. Det är heller ingenting som hindrar att man klär över en riktig madrass man redan har, med kretong. Men gör man en ny, bör man inte försumma att avdela den.

Nästa behändighet för den lilla trädgården är ett »solparasoll». De stora man ser ute numera äro dyra tingestar och de skydda inte så mycket, i förhållande till

DEN NYTTIGA SIDAN.

Några trevliga och praktiska förslag till bohaget i trädgården göres denna gång av sign. Samtliga kunna med lite händighet utföras i hemmet.

Madrass för gräset och vilstol med pöl.

sitt pris. Ett mindre är mera flyttbart. Klä över ett vanligt paraply med kretong — ett av de gammaldags stora paraplyerna. Gör en nedhängande volang eller kant, den har stor betydelse som solskydd. Detta parasoll är öomt, och det blir ett av de tillbehör ni har att flytta ut, när sommaren börjar komma. Undertecknad har i sin ägo en — lampskärm av de där dimensionerna,

En f. d. lampskärm kan apteras till solparasoll.

som vi nu funnit inte äro praktiska i rum! Den har pagodform och har suttit på en golvlampa och tagit en oerhörd plats. Nu kommer den till sin rätt igen, omklädd med kraftig kretong och av en mekanisk verkstad försedd med ett stativ, som bilden visar. Bildens solskärm är engelsk, men precis samma effekt uppnås som sagt med en av dessa väldiga lamphistorier, som vi voro så förtjusta i när de voro moderna för tio år sedan. Man klär över den precis som man klädde över lampskärmen, bara med den skillnaden att man lindar sprötena med kulörta bomullsband och naturligtvis inte behöver något foder.

Kuddar av samma kretong är lätt gjorda, dessa kunna stoppas med krollsplint, då de icke skola vara mjuka. Hela denna utrustning kan också göras i svenskt, stadigt bomullstyg.

De enkla vilstolarna med markisväv äro kända och billiga saker. De ha en olägenhet — man måste ha kudde för nackgropen, ty den slanka väven gör att ryggen kommer i bäge. Gör en pöl till denna stol — man klär lätt om en sådan stol själv, när väven blivit ful. På detta sätt kan man år efter år utvidga och förbättra detta speciella utemöblemang med ytterst ringa kostnad. En typ kudde för marken och verandan är den som virkas av jute — i samma stil som de runda garnkuddar vi känna till, men större. Jute, ett slags snöre, fås hos repvaruhandlare, det tål att glömmas ute i regn! Men stoppa en sådan kudde hårt, annars förlorar den snart fason.

I England gör man speciella trädgårdsfiltar av kretong, fodrade med gummityg. Vi skulle göra en sådan i vadmal!

Slutligen ville jag för trädgårdsbohaget rekommendera någon kudde, sydd med bast. I glada, enkla, rättframma färger. Själva kudden ex. av svart satin. Också den öom, som allt måste vara, som man skall ha trevnad av ute i det fria. Men har man en plats att vara på — inte för en tillfällig utflykt, utan mera beständigt — då böra också dessa ting ägnas en viss omsorg. Då är det inte trevligt med ett gammalt svart paraply, en utrangerad filt, en hängmatta, som ingen ligger i och som i sin övergivenhet bara samlar regnvatten i sin fördjupning. Tag hellre ned den och gör en lång vilokudde av tyget!

Om man vill ha en gräsmatta att gå på, sade nyligen en engelsk-svensk, som i sin täppa hade en gräsplan av den jämna sort, som man inte går på, då är det bra med vitklöver i gräsfröt. Vilket var en stor tröst. Klövern finns, vi gå på den — nu ska vi lära oss att också ligga och vila ordentligt!

CECILIA MED NÅLEN.

Kungsörs

nyheter i bakformar av koppar och aluminium en prydnad för köket.

HUR SKÖTER MAN KAMERAN?

NÅGRA VINKAR AV EN KAMERAMAN TILL AMATÖRERNA

OCH EN FOTOPRISTÄVLAN MED 100 KRONOR I PRIS.

TA MED KAMERAN PÅ RESOR, PÅ utflykter, bär den i fickan som din fickklocka, men vänta dig inga trollerier av den, utan använd den som verktyg! Krångla inte med den och ännu mindre med det du fotograferar. Ju flera skruvar och attiraljer du leker med, desto säkrare förfuskas du huvudsaken, en naturlig bildfångst!

Den sköna tid nalkas, den efterlängtade sommartiden, resetiden, friluftstiden. Du frestas vid varje steg att knäppa för att få en minnesbild. Och du tror alltid att minnesbilden skall bli lika vacker som verkligheten. Du blir ofta grymt lurad och frågar dig själv varför. Du tycker du har nog följt alla bruksanvisningar.

Varför ha nu till exempel ansiktena på de rosiga barnen blivit svarta som negrer? Om de inte redan i verkligheten för mera övad blick skulle ha tätt sig som silhuetter mot en ljus bakgrund, så har du troligen exponerat för kort, och du har sannolikt fått en för hård kopia. Försök med en mycket ljus och mjuk förstoring på matt vitt bromsilver.

Varför ser Molins fontän för ögat så vacker och harmonisk ut och i min bild ser den ut som en dam med en hatt som sitter för högt? Du har säkert gått för nära ditt bildföremål. Försök att gå långt bort, nöj dig med en liten bild och få en liten utskärning ur ditt negativ uppförstorat. Blir det inte så mera vad du sett i verkligheten?

Varför se grupper av barn, personer på gatan, badande, picknickande o. s. v. alltid så stela och självmedvetna eller fånigt flinande ut? Du har begått det felet att inte lämna dem i fred och förhålla dig avvaktsamt! Be dem för all del inte titta på dig och minst av allt i kameran!

Undvik middagssolen och klar himmel, om du i ditt landskap vill hoppas på minsta stämning. Använd en god, ortokromatisk film och där himmel tas med, helst avtonad gulskiva.

Skyll ej på kameran och ditt material,

Nu är amatörfotografernas gyllene tid kommen. En tid av förhoppningar, besvikelser och framgångar. För att undvika de förra och framkalla de senare läs då de råd som den kände kameramästaren d:r Henry Buerger Goodwin här meddelar. Och börja sedan fotograferingen till den amatörfototävlan, som Idun härmed inbjuder till. Det gäller i denna att presentera bästa bilden över ämnet "Lekande barn". Första pris kr. 50:—, andra pris kr. 25:— och tredje pris kr. 25:—. Dessutom honoreras varje införd bild med kr. 5:—. Fotografierna prisbedömas av d:r Goodwin i samråd med red. Bidragen skola försedd med namn och adress och åtföljda av returporto, om återsändande önskas — vara Idun tillhanda före den 15 aug. och sändas under märke "Lekande barn".

utan försök att genom studium av ditt motiv även med den allra billigaste kameran få fram vad en sådan förmår — ofta lika förtjusande bilder som den allra dyraste utrustning.

En billig ingrediens i din egen ekipering är en anteckningsbok, där du själv inför dina rön och sedan kan läsa orsaken till dina misslyckanden.

Vi anta att du åtminstone nå g o n gå n g inte kan försaka nöjet att själv framkalla och kopiera dina tagningar eller att du har lyckan att kunna rådfråga en kunnig medmänniska i den affär som gör allt arbete utom själva knäppandet åt dig. Då kan du i bägge fallen snart undra eller höra din rådgivare undra, hur det kunnat gå till att ingenting eller nästan ingenting kommit på filmen eller plåten. Se då på din anteckning om den filmen eller plåten, och du finner kanske att du av en vacker tidig morgon- eller sen kvällsbelysning lockats att använda slutaren med hastighets-siffran 1/25 sekund och en bländare som om det hade varit solgass mitt på dagen. Och nu minns du dessutom att det var en vacker skiftande belysning med svagt sneda solglimtar, och att exponeringstiden 1/25

sekund med den bländare du använt är den lämpliga för en öppen vy med ingenting närmare än på 20 meters avstånd. Din kalkyl finner du nu har varit uppåt väggarna på tok: bara morgon- eller aftontimmen i stället för middag fordrar 3 gånger så lång exponering, molnskuggor 2 gånger längre och föremålets större närhet intill kameran 4 gånger längre. Du multiplicerar dessa siffror: $3 \times 2 \times 4 = 24$; 24 gånger så lång exponering hade det fordrats, alltså ungefär 1 sekund, och det var inte att undra på att bilden inte bara blev underexponerad. Ett svårt fel redan det, då det blir hårda, onaturliga, okopierbara bilder. Din bild blev fullkomligt oexponerad. Och denna lägsta gräns når du fort med för kort tid. Då du väl blivit skicklig i framkallning och kopiering lär du dig däremot använda överexponerade tagningar av ända till 8 gånger den korrekta exponeringstiden.

Köp gärna en billig kamera, men var inte snål då det gäller en god lens. En sådan har du alltid glädje av, i synnerhet då du förvärvar en ljusstark anastigmat felteckning. Reser du mycket och har att anpassa dig till olika ljusförhållanden, så ta en enkel och bekväm exponeringsmätare med och följ de lättfattliga föreskrifter som exempelvis följa med den världsberömda Justophot.

Vill du veta min åsikt om vad det mer eller mindre lönar sig att kosta på en plåt, så hoppas inte för mycket av det myllrande livet på gator, torg och gränder som motiv. Mera begränsade uppgifter, som lekande barn, barn och djur, djur och lantlivet äro vida lättare. Det bästa första studiematerialet äro landskap, helst med vatten, vildmarken, oberörd svensk natur. Och i sammanhang med detta ett enda rent »konstnärligt» råd: försök alltid att få din bild samlad och slutet som en enhet, något avgränsat, något som är motsatsen till en utsikt ut i det blå. En utsikt har varken början eller slut eller en intressets medelpunkt.

HENRY BUERGEL GOODWIN.

V Ä G E N T I L L N I R V A N A

BÄST SOM DET ÄR KAN MAN STA inför en otrolig brådska. En vanlig människa, inte en tidningsredaktion, när det blir eldsvåda ute i staden klockan tre på natten. Utan en helt vanlig familj. Händelserna hopa sig med ens, man rör inte för det. Liksom man inom ett ögonblick kan befinnas vara invecklad i en dispyt. Eller ett trassel, ett missförstånd. En virvel av ett eller annat slag. Det är så — sedan sjunker det ner igen till det vanliga lugnet och man blickar tillbaka på några upprörda eller bara röriga timmar, dagar.

Nu skall barnet med ens skickas bort till vänner på landet, riktiga landet. Det har vetats både länge och väl och man har rustat litet — men så med ens inträffar en massa olika ting, som gör att det blir

bråttom. Hon skall fara ensam, hör hur: först med tåg till Nässjö, så byta där till Bredaryd, så buss där till något, som heter Sunnaryd, så söka upp en viss bondgård där, o m ingen skulle vara henne till mötes ty postgången tar tid! — och så ros över sjön Bolmen! Först då är barnet framme. Då torde klockan vara sena kvällen, det är förfärligt att tänka på. Men dygnen kring midsommar äro ljusa...

— Där ser du, heter det i brådskan, som går förut, sa jag inte att du skulle spara på den blommiga! Men du ville gå och vara fin med den, nu är den ofräsch och vi måste tvätta den. Gå och bada dagen innan du ska fara — hur ska baddräkten då bli torr? Jag bara frågar! Nej, säger jag, det blir inget bada! Du vet att du ska

skriva franska — har du skrivit av styckena? Jag måste ju ha dublett av dem för att kunna rätta dem. Sätt dig och skriv genast. Spring och köp litet resårband! Du bör ha frimärken med dig, vi ska inte glömma att du ska ha en ordentlig matsäck med dig, varför skriver du inte av franskan, sa jag att du skulle köpa resårband? Ja, men så skynda dig då. Pengar? Ge mig min väska, var den är, det vet jag inte, den ligger någonstans, köp ett kilo bananer så har du för flera dagar, har du skrivit av franskan? Känn efter om strumporna är torra, jag kan inte göra allt, vänta, får jag prova på dig! Du måste ha med dig litet gott till barnen — en rolig bok på resan? Har du läst ut den du

(Forts. å sid. 755.)

Baltia Tvål- Pulver

Det tillförlitligaste tvättmedlet

Använd **det** för silkestrumpor och silkeunderkläder.

Använd **det** för alla ljusa och ömtåligt färgade ylle- och tricovaror.

Använd **det** för alla vita tyger av linne och bomull ävensom alla sorters gardiner.

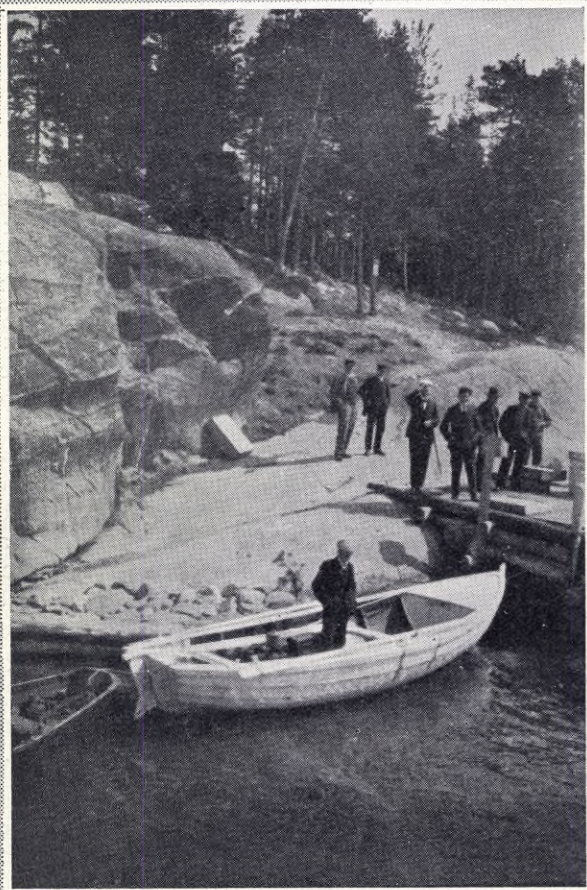
Använd endast en tesked pulver för tvätt av t. ex. några par silkestrumpor.

Tillverkare: Joh. D. Andersson, Tvålfabrik, Malmö.

P Å G O T T O C H O N T

RÅD I BILDER TILL AMATÖR- FOTOGRAFEN.

D:r Henry Buerger Goodwin fogar här till sin artikel å föregående sida några fotografier, illustrerande de fel, som amatörfotografen lätt gör sig skyldig till och de förtjänster han bör eftersträva.

Bryggor bjuda tillfällen till omedvetna grupperingar.

En bild som vid inställningen såg ut att ha riktiga proportioner.

Det gamla paret, en idyll, som synbarligen ordnat sig själv.

När kameran kommit för nära föremålet och enligt vanliga föreskrifter hålles i ögonhöjd, kan följden bli denna vantolkning av en av Stockholms vackraste skulpturer.

Lekkamrater i trädgården som man ej behövde behålla sig stilla inför kameran.

Ä K T A W E E K - E N D

HUR ENGELSMANNEN NJUTER SOL OCH SOMMAR.

Så fort man hittar en grön plätt blir det trängsel — men "man ska inte skräpa ner uti naturen".

Week-end har blivit ett internationellt slagord. Men tvättäta week-end finner man kanske bara i England och den är en företeelse värd sitt studium. Så typiskt och traditionellt som londonbon odlar week-end torde ingen göra honom det efter. Bilderna här ge en god föreställning om det engelska sättet att tillbringa lördagen och söndagen om sommaren.

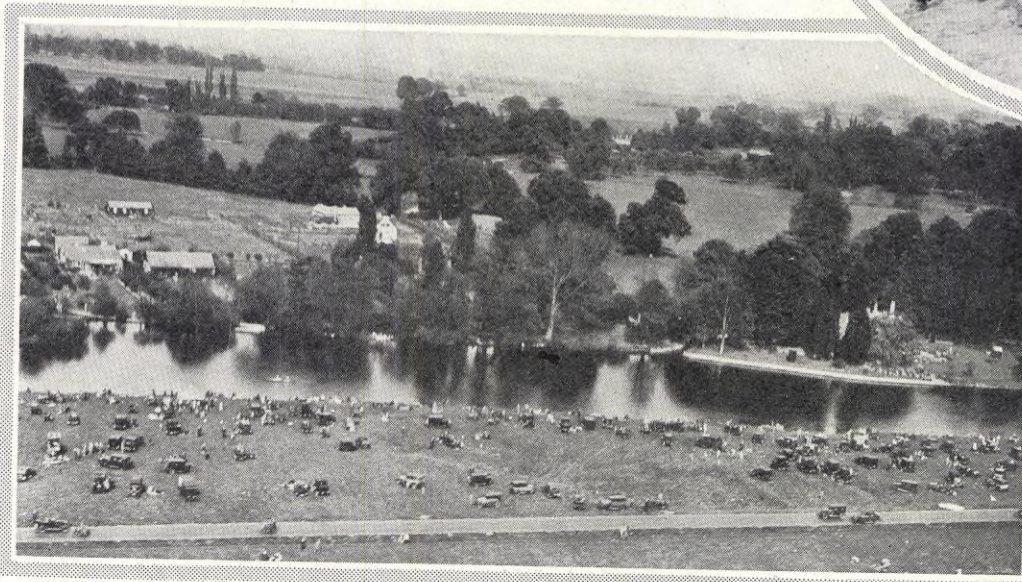
I Londons zoologiska trädgård är söndagen livlig.

När lördagen kommer fara londonborna i tusen- för att inte säga milliontal till kusten och lapa sol och luft i trängseln.

Till badstrandens förlustelser hör också ridsporten.

"Floden" — d. v. s. Themsen — spelar en stor roll i londonbornas weekendfirande. Man far ner med sin bil, man ligger i båtar på floden och man slår läger vid stranden.

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

MARIA KIERKEGAARD.
F. Ljungman, Örebro. Maka
till f. d. godsägaren Kristian
N. Kierkegaard.
80 år den 2 juli.

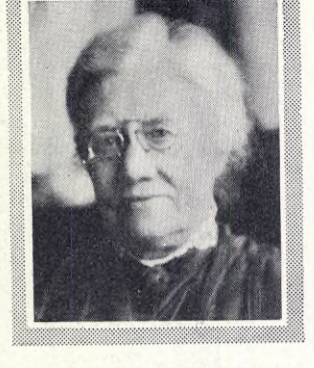
ANNA LEMCHEN.
Fröken, Värnamo. Dotter till
överstelöjtnanten J. P. W.
Lemchen och hans maka, född
Lemchen.
80 år den 10 juli.

NANNY GOBOM.
F. Holmberg, Göteborg.
Verksam inom Röda Korset.
Änka efter majoren Carl
Gobom.
75 år den 6 juli.

MATHILDA LILJA.
F. Nilsson, Långsjö. Änka
efter handlanden August
Lilja, Långsjö.
75 år den 10 juli.

ANNA SLETTENGREN.
Fröken, Ro, Lidingö. F. d.
föreståndarinnan för Jönkö-
pings Elementarskola för
flickor.
70 år den 7 juli.

HILDA UGGLÅ.
F. Benedicks, Djursholm.
Änka efter majoren i Gene-
ralstaben Albert Ugglå.
70 år den 7 juli.

HILDA BERGQVIST.
F. Bouréhn, Kristinehamn.
Maka till f. d. överstelöjtn-
nanten vid Livregementets
grenadjärer Frans Bergqvist.
70 år den 8 juli.

EMILIA SANDSTRÖM.
F. Bråkenhielm, Lännäs. Ma-
ka till kyrkoherden i Lännäs,
prosten N. A. R. Sandström.
65 år den 7 juli.

ELISABET EURÉN.
Fröken, Stockholm. F. d.
lektor vid Folkskoleseminariet
i Stockholm. Dotter till hä-
radshövding J. Eurén.
65 år den 9 juli.

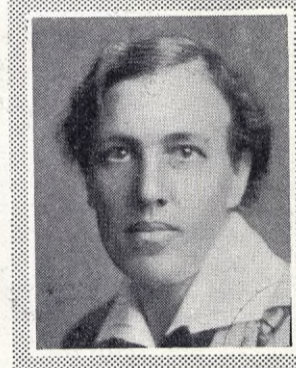
ELLEN WALLIN.
F. Eiserman, Arvika. Maka
till redaktören för Arvika
Nyheter J. A. Wallin.
65 år den 9 juli.

VIOLA DE BÉSCHED.
Fröken, Falun. Kassör i Te-
legrafverket. Dotter till sta-
tionsinspektoren G. G. W. de
Bésche.
60 år den 5 juli.

ESTER ANDERSON.
F. Örtenblad, Stockholm. Än-
ka efter postmästaren T. L.
Anderson, Stockholm.
60 år den 11 juli.

ELLEN BERGLUND.
F. Myrsten, Skara. Maka till
domprosten teol. lic. J. Emil
Berglund, Skara.
55 år den 1 juli.

SELMA STENSTRÖM.
F. Pettersson, Härnösand.
Maka till landshövdingen i
Västernorrlands län Karl
Stenström.
55 år den 11 juli.

MAJKEN CEDERROTH.
F. Sundström, Stockholm.
Maka till fabrikören Chr. Ce-
derroth, Stockholm.
50 år den 10 juli.

IDA LINDSTRÖM †.
F. Cleophas, Gävle. Änka ef-
ter kyrkoherden i Bollnäs C.
A. Lindström.
* 1838, † den 13 juni.

CECILIA LOVISIN †.
F. Nordenskjöld, Strängnäs.
Änka efter f. d. kaptenen
frih. Carl G:son Lovisin.
* 1840, † den 1 juni.

HILDA FAHNEHIJELM †.
F. Wallér, Visby. Änka ef-
ter kaptenen vid Gotlands
Artillerikår E. Fahnehjelm.
* 1853, † den 27 maj.

TEKLA LINDERHOLM †.
F. Sandén, Ryd. Maka till
kyrkoherden i Almudsryd
F. A. Linderholm.
* 1856, † den 2 juni.

ALMIDA LINDÉR †.
F. Wikström, Kättilstad. Än-
ka efter kyrkoherden Joel
Lindér, Dalhem.
* 1827, † den 25 maj.

Engelska frukostkex.

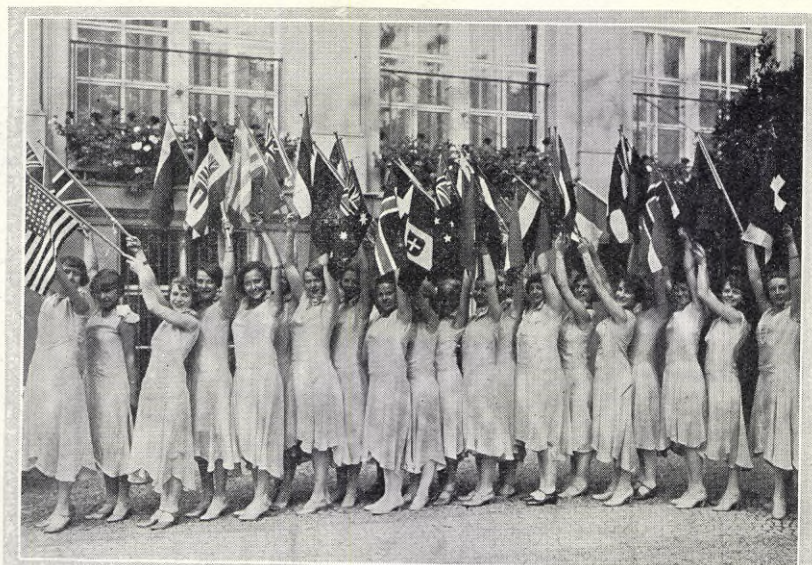
300 gr. vetemjöl,
2 tsk. Rumford bakpulver
1 msk. socker

125 gr. smör el.
margarin
2 dcl. kall mjölk.

Beredning: Alla ingredienserna arbetas tillsammans på bakkbordet. Degen kavlas ut till en tunn kaka och denna naggas. Med runt mått uttagas kex, dessa läggs på plåt och gräddas genast i varm ugn. De serveras med smör och marmelad.

Men kom ihåg — endast Rumford världsberömda bakpulver kan ge det bästa resultatet.

De som gått före — — — Några pionjärer på rösträttskongressen i Berlin, n:r 2 fr. v. Alette Jacobs, Regina Deutsch, Annie Furuhjelm och längst i. h. Hedwig Heyl. — De som komma efter — — — Unga studentskor av olika nationalitet uppvakta och hylla rösträttskongressen.

Ett jubileum.

(Forts. fr. sid. 743.)

Den svenska delegationen med dr Gulli Petrini i spetsen föreföll att vara särskilt populär vid kongressen och flera av dess medlemmar har såsom veteraner inom arbetet gjorts hedersbevisningar.

Vid de offentliga mötena visade sig t. o. m. de allra största lokalerna otillräckliga. Publikerna, både män och kvinnor, som icke kommit inom dörrarna, ville till polisernas förtvivlan icke avlägsna sig. Så måste ytterligare lokal anskaffas och till sist anordnade man friluftsmöten. De sista dagarna fingo samtliga talare och talarinnor omedelbart upprepa sina anföranden på tre håll, men ju mer ansträngande kongressdagarna äro, ju mer lyckade och tillfredsställande äro de ju enligt deltagarnas mening!

De tyska anordnarinnorna kunna vara strålande glada över resultatet av sina ansträngningar, både myndigheter, politici, den nära nog oöverskådliga publikmängden och de tusentals främmande gästerna — och icke minst dessa senare — ha intet annat än lovord för »die Frau im Staat».

ELLEN HAGEN.

Vägen till Nirvana.

(Forts. fr. sid. 751.)

fick i förgår? En ny, ja det kan så vara. Ska du ha floran med dig? Glöm inte att telefonera när du kommer fram — dagen efter, menar jag. Det är förskräckligt att du ska fara ensam, men man måste kunna reda sig... Var är resårbanden? Har du inte köpt dem än! Prova, ja, men nu har jag provat — min väska ligger någonstans... Nu måste du komma iväg, är det telefon till mig? — — — Det var tant Märtha, hon bad mig köpa två liter färsk potatis och gå ned med till Ljusteröbåten... Det är höjden. Varför jag sa ja — men inte kan man strandsätta dem! I alla fall, nu måste jag ge mig ut. Då kan jag köpa resårband... Har du skrivit fr... nej, vet du vad! Ligger du på magen och läser en rolig bok? När vi andra fäkta och sträva och tvätta och stryka och... vad menar du med något sådant? Skulle du läsa ut den innan du reser? Jag saknar ord, det är det enda jag kan säga! Har någon sett min väska? Då får jag köpa en burk

karameller åt barnen och så var det resårband... Biljetterna kan jag passa på att köpa, vad ska du ha matsäcken i!

Varpå frid sänker sig över huset, barnet läser ut romanen — hon är oförmögen att ta sig något för. Allt blir i ordning, allt länkar sig till slut som det skall och barnet firar, struken, i rena kläder, hela strumpon, med tandborste och skokräm och en aldrig öppnad lärobok i fransk grammatik ett par månaders svensk sommar på rama bondlandet. Med kor, blommor, blåbär, kattor, sjöbad, lek och själslig frånvaro, en lycklig sommartid, som skall bli grunden till hennes hälsa och bli ett minne, det viktigaste och rikaste av alla, för hela livet.

VERA v. KRÆMER.

P. S. Har att erkänna mottagandet av ett brev m. anl. av art. om flygningen. Som alltid, är det så att man i sak äro överens, ehuru meningarna kunna skilja sig i detaljer! Jag har alltså läst brevet med sympati och tackar särskilt för att det icke var anonymt.

En dansk idyll.

(Forts. fr. sid. 747.)

kat alla tillgångar. 1855 var Bakkehuset redan skäligen förfallet och tjänstgjorde som kommunal sinnesslöanstalt. För fjorton år sedan var det fallfärdigt, när doktor Bobé med flera började ivra för dess bevarande. Det lyckades dem genom seg ihärdighet och mycket arbete samla medel till Bakkehusets återuppståndelse.

Och nu står Bakkehuset där i sitt gamla skick. Solen silar ned genom kastanjernas grönska, söker sig in genom buktiga fönsterrutor och gör rörliga fläckar på den gammaldags randade tapeten i »hömrummet». Från väggarna titta sirliga porträtt av husets forna vänner ned på mig, ett barn av sena tider med allt för korta kjolar och allt för kort hår, så olika fru Kammas konstrikt upplagda lockar på den lilla silhouetten, som så mästertligt återger hennes drag. Det är det enda porträtt vi äga av Kammas Rahbek.

B. L.

Dansen går.

(Forts. fr. sid. 748.)

begreppet. Med ganska mycken spänning hade hon ställt sig så, att de kunde nappa henne i förbifarten, då de kilade runt i den ringlande serpentinen, men ingenting förrådde, att her-

rarna Jacco hade något att beställa med denna elderly lady. Käcka ungar! Och — manliga, så det sved i henne av stolthet och dumt vemod.

Majstången var både hög och väl pyntad, men den föreföll som en liten ruskprick mitt i detta mäktiga, böljande människohav, vilket stormade fram med sin barnsliga glädje i brusande vågsvall.

Karin såg in i virvlarna. "Varför dansar du inte med", frågade en andfädd stämma. Jo, hon skulle nog — sedan. Och hon stod kvar och vred på ringen med piratseglet som om det kunde svälla ut och visa henne led.

Det gjorde så. I alla händelser fick hon syn på Dick Broling. Mitt i dansen. En söt flicka på var sida. Skämtande åt ömse håll och ändå inte mera upptagen än att han kunde kasta ett ord hit, ett dit, hälsa, le mot den värld, vilken tydligen fortfarande log mot honom.

Karin blev inte ond. Hon blev rädd. Stikkan under nageln! Hade hon inte fått ut sin helt och hållet?

Hennes hjärta blev ett oregerligt flickhjärta. Det lockade och ropade på denne Don Juan, lika naivt som alla tiders kvinnor lockat i trofast, drömsk ångest. I något tankarnas skrymsle fann hon en hjärtats vallåt. Med den lockade hon ohörbart och innerligt:

"Och sol och himmel blå
och blomster och vi två,
å, livet är en sång
så lång, lång, lång
och livet är en saga i skogen."

Nu slutade dansen och det blev idrottslekar, men då kommo pojkar och ville hellre gå till Solbacken och äta våfflor och dricka "hela såar pommac".

Och i detsamma stod docenten där, varm och glad och bugade:

"Nej, ett så angenämt sammanträffande! Det var längesedan! — — Vad pojkar växt! Ska ni vara här i sommar?"

"Nej, bara över helgen." Karin hörde helgens klockor ringa.

"Är det tillåtet att begagna den flyende minuten och sälla sig till er?"

"Gärna det." Hon kände ett kraftigt ryck i klänningen, Påls veto mot inkräktaren, men hon parerade:

"Det här är den farbror ni undrade om han skulle vara här. Ni minns nog, att farbror Dick gjorde båtar åt er." I lätt ton, för inte finge han genast märka jublet inom henne: "Nu går vi, trots hettan till Solbacken... Vi träffas kanske sedan. Ni menar förstås inte att ni vill gå med dit?"

Huru brygges

Mumma?

De gamle hade sina metoder att bereda välsmakande måltidsdrycker. En sådan dryck var s. k. Mumma, som tillredes på följande sätt: Man löser 1 à 2 matskedar strösocker i en halvbutelj öl eller pilsner. Då sockret är väl löst tillsättes en halvbutelj Carnegie Porter. Det hela blandas väl, varvid ett starkt brunt skum härrörande från portern synes på ytan av blandningskärlet. Vackrast presenterar sig denna dryck i en glastillbringare.

W. 5.

i ditt vackra hår första gången jag såg Dig. Det är så glänsande och välvårdat.

— Ja, det beror på, att jag regelbundet använder **WATZINS Keratin-Hårvatten** och **Keratin-Svavelpomada**.

Om man varje dag masserar håret med dessa hårmedel, ökas bevisligen hårväxten, håravfall och mjällbildning förhindras. Vid av leg. läkare kontrollerat försök visade hårväxten en ökning av 15.6 %

Gahns
Upsala
Kungl. Hovleverantör

Livförsäkra **EDER**

i

SVEA

Huvudkontor: Göteborg, V. Hamngatan 3

OBS.! BARN- OCH STUDIEFÖRSÄKRINGAR

Ombud på alla större platser.

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt: 50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Helmar. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Hellsida f. t. 750:—, hellsida e. t. 600:—, Lediga platser och platsökande 30 öre.

Tel. 1646 o. N. 6147

Grundlagd av

FRITHIOF HELLBERG

IDUN

Chefredaktör:

EVA NYBLOM

Tel. Redaktionen N. 9803 o. N. 402. Verkst. dir. N. 4304

Iduns prenumerationspris:

UPPL. A.		UPPL. B.	
Helt år	17:—	Helt år	15:—
Halvt år	9:—	Halvt år	8:—
Kvartal	4:50	Kvartal	4:25

Tel. N. 1602 o. N. 6147

"Nej, det blir möjligen — — — jag kan inte ordna det så — — just nu... men jag hoppas, att vi ses igen. Kommer ni inte upp på dansen i kväll?"

"Jo, det gör jag, det är redan bestämt."

"Vem skall ni vara med?"

Hon nämnde namnet och log invärtes. Hur kunde han tro, att hon skulle sluta sig till någon, som inte han kände? Hon seglade ju i minnenas slup. Fast — det anade kanske inte han, om — — han höll en helt annan kurs.

Inte en minut före tio körde Karin poj-karna i säng. Hon rasade med dem och blev yr av deras fröjd, den var äkta. Men när hon sagt godnatt åt dem, klädde hon sig brådskan-de till dansen och gick genom rätt folkto-ma, stilla gator upp till de festliga arrange-manger, som denna kväll animerade och för-yngrade Pershög.

Docenten kom emot henne på terrassen.

"Ni är efterlängtd", sade han med sin fris-ka, behagliga stämma, vilken lovade gott åt alla.

"Är jag? Å, vad det är underbart härligt i kväll! Sådan borde alltid midsommaren vara."

"Är den inte det? Jag glömmet det år från år."

Men han hade inte glömt, hur väl hon dan-sade. Och snart hade han utvalt henne för aftonen. Dans efter dans förde Karin allt längre bort från verkligheten, hon log och skämtade, ängslig och lycklig, ett trassligt sin-nestillstånd, som dock är hemmastatt, var-helst Eros fladdrar.

Dick erbjöd sig att följa henne hem. "Jag vill se sjön i månsken."

"Vem vill inte det? Vi går ned till sjön, för — det var väl inte meningen att ge mig respass?"

Hon skakade på huvudet. En hejdlöst dum fråga, tänkte hon. Nu sov det smeksamma vattnet runt de många stora stenarna och må-nen strängade nattens eolsharpa. Den skäras-te melodi, som naturen äger, skulle spelas denna högtidsnatt, då jorden håller bröllops-fest. Men fåglar och blommor hade somnat. Deras var dagen.

Dick var alltid språksam och han hade detta älskvärda väsen, som gärna ger sig åt alla, dessutom var han glad att ha fått uppliva en ovanligt trevlig bekantskap. Han sade det. Orden betingades av stämningen, blevo mjuka, en smula drömmande, djupa, inte därför att de hade något eget att dyka ned i, utan där-för att nattens stämning var så givmild.

"Jag har aldrig varit så lycklig som den sommaren här för tre år sedan", sade Karin och visste inte, att Puck skrattade i hennes närhet, förtjust över kvinnodärskap.

"Inte det! Ja, det var en hänförande tid. Jag skulle vilja ha den omigen."

"Ni också? Är det sant?"

"Absolut. Vi trivdes så väl tillsammans. Minns ni våra segelturer och våra utfärder? Och dansen! Den gick alldeles särskilt lätt 'gjennom Lunden' den sommaren."

"Det har ni väl sagt åt många? Ni är — sådan."

Det var hans klara, oböjliga skratt, som plötsligt väckte henne ur det farliga svärme-riet. Hon ryste, så hastigt och isande kom verkligheten till henne. Hon skulle velat skjuta undan den, be för sig, men har realite-ten fått fotfäste på de marker, där drömmen borde tråda sin älvalek, kan ingenting jaga bort den. Den är för skrymmande.

I alla fall var det Karin omöjligt att inte taga farväl av sagan med sagoord. Hon mum-lade sakta, rösten svek:

Ingen klagan

om man uppriskar blodet, rensar magen och tarmar från osunda rester och utdriver urinsyran från kroppen, varmed man undanröjer roten och grundorsaken till illamående och många sjukdomar.

Denna för hela organismen välgörande process erhålles genom att använda

Fruksalt-Samarin

Det bringar vigör och ger hälsa. Pris pr fl. 2.50, som räcker till 50 glas Samarin-hälsosvatten. Säljes överallt. Obs.! Ej i lös vikt.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco.

SKAND. SÄNGRESÄRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa ställa ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

Scherff

MILANESE-UNDERKLÄDER

"Ni förstår nog inte, hur dyrbar den sommaren var mig. Livet stod i blom en enda gång och det skall jag alltid tacka för." Hon såg rakt upp på honom. Dick tänkte: Å, är det så! Men han lutade sig ned och kysste hennes hand.

Hon drog den snabbt till sig. Då bad han generöst:

"Får jag kyssa er en enda gång!"

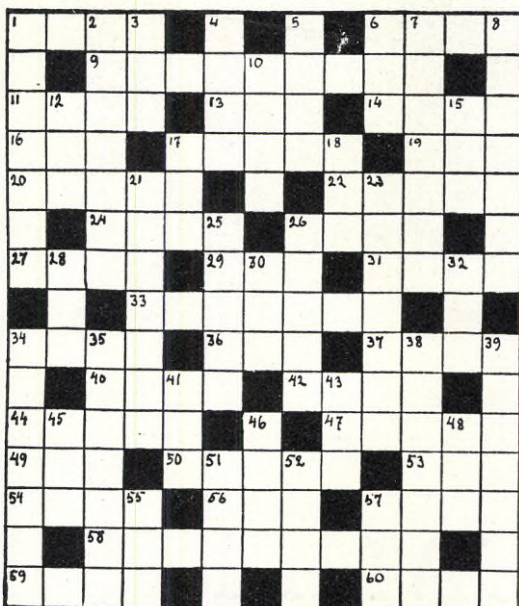
Karin blev stel, rak i ryggen som i själen. Han anade inte, hur hon trätt efter hans kys-sar, då skulle han inte vågat bjuda henne en allmosa.

Hon gjorde en stillsamt avvisande gest.

När hon kommit in i det fredliga, gula hu-set, tassade hon tyst in till pojarna. De sovo gott med snusande, belåtna andedrag. Per hade en grå kattunge i famnen, Pål svenska flaggan med avbruten stång.

Karin såg länge och tankfullt på sina kära pågar. Gud ske lov, sade hon inom sig, att ni inte är män än! Att ni inte gjort någon illa på glädjens kväll. Och när ni blir stora en dag, har ni kanske kvar era varma, ärliga hjärtan.

Kryssordstävlan i n:r 27.

Vågräta ord: 1. Havsvik. 6. Har mången lampa gjort. 9. Pågår viss dag till kl. 12. 11. Stolt och varaktig. 13. Att ta om och om igen. 14. Svensk drottning och utomeuropeiskt mynt. 16. Form av yttrande. 17. Septemberflicka. 19. Andlig klädsel. 20. Oumbärlig vid fjällvandring. 22. Är kinesen. 24. Inte precis idoga. 26. Förekom i Sverige under Karl XII:s tid. 27. Främmande trädslag. 29. Person för vilken man hyser åtminstone något så när varma känslor. 31. Har man svårt att ta på allvar. 33. Störst bland mesars släkte. 34. Blodfull mat. 36. Något man ej bör hysa. 37. Är inte luft, som kan skäras med kniv. 40. Är vårt majestät ofta ute på. 42. För föremåls förvaring. 44. Från svenska historien välkänd ätt. 47. Poststation i Småland. 49. Går inte till Skanör. 50. Ut-sättes man för av spefåglar. 53. Tysk stad bekant för domkyrka. 54. Buller. 56. Förkortad månad. 57. I stället för hjul. 58. Liten men viktig valdetalj. 59. Forna tiders upplysning. 60. Att göra ingenting.

Lodräta ord: 1. Berömlig gärning. 2. Sysselsättning för damerna i Vadstena. 3. Boj. 4. Franska. 5. Ett ord, som för tanken till Tantalus. 6. Biflod. 7. Äro stränderna ofta. 8. Redskap för den moderne lantmannen. 10. Bedrägligt förfarande. 12. Ger inte den tadlande. 15. Person i Första Mosebok. 17. Fredlöshet. 18. Kommer från Bernalperna. 21. Åser. 23. Latmansgöra. 25. Var Luther fiende till. 26. På handen. 28. Båt. 30. Finns i suffilé. 32. Textilvara. 34. Brevbärare. 35. Bekant Gotlands-plats. 38. Avseende synen. 39. Att med viss färg bemåla. 41. Länk. 43. Att binda med. 45. På foten. 46. För bildhuggaren. 48. Gas i glödande tillstånd. 51. För den styrande. 52. Tillstånd stater emellan. 55. För husmodern. 57. Fågel.

I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor. Sändas flera tävlingssvar i samma försändelse inlägges vart och ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 27."

KONSTNÄRLIGA GRAVVÅRDAR

från

A.-B. BRÖDERNA FLINKS
GRANITSTENHUGGERI
VÄSTERVIK

Sveriges största gravvårdsfirma. Grundad 1886.

KONUNG ALFONSO

satt kungligt i

GEMLA-STOLEN

när han på Barcelona-utställningen skrev sitt namn i Gyllene boken.

Ni sitter också kungligt i Gemlas stolar.

Begär katalog från
GEMLA FABRIKERS A/B
DIÖ.

Jofurol-Bad, en nikotinhaltig vätska, befriar Edra rumsväxter snabbt och effektivt från de skadegörande parasiterna. Sedan gammalt det enda verkliga utrotningsmedlet.

GÖR ETT FÖRSÖK!
Finnes i flaskor från Kr. 0:75 i alla frö-, färg- och kemikalieaffärer.

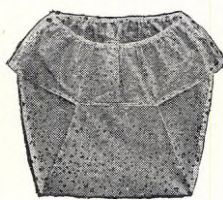
"ALBOFIX"

enda absolut smetfria putsmedlet för tygskor. Oskadligt för tyget. Ekonomiskt i användningen. Tillverkas i alla moderna färger. Pris askar 75 öre, påsar 50 öre st. Ensamförsäljare BERNER & ZETTERSTRÖM, Göteborg. Finnes icke "Albofix" å Eder plats, sända vi gärna 6 askar eller 6 påsar franco om förskottslikvid insändes i postanvisning eller frimärken.

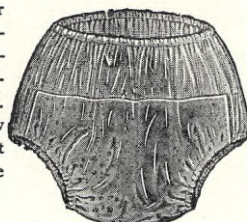
SOUTHALLS

NYHET!

Southalls Sanitetsbyxor.

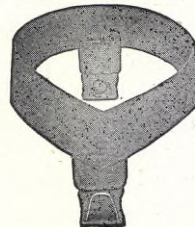
No. 12.
Trots det låga priset, av prima nät och gummi.

En skatt för damer. Vattentäta, lätta, svala. Skänka absolut säkerhet. Mod. 4X av bomullstyng, nät och finaste gummi.

Southalls gördlar till dambindor.

Av vit, elastisk väv, speciellt framställd för ändamålet. Storlekar N:o 0, 1, och 2 med nål, N:o 3 med celluloidhakar. Southalls gördlar äro utomordentligt bekväma och välsittande, och kunna bäras över eller under korsetten.

De nya gördlarna — N:o 3 — äro å bak- o. framsida försedda med en slät, bred säkerhets-hake av celluloid. Två-banden äro dubbla och starka, samt mycket elastiska. Tillverkas i medelstora och stora nummer. Varje gördel i pryddig kartong.

Southalls

N:o 6N med nät för ventilation, tillverkas av rent gummi i färger: blått, crème, kött- och

Babybyxor.

hudfärg. Storlekar: små medelstora och stora. Observera, inga knappar, knapphål eller nålar.

FABRIKANTER:

SOUTHALL BROS & BARCLAY Ltd.,
CHARFORD MILLS, BIRMINGHAM, ENGLAND.

I lager hos:

Nordiska Kompaniet (sjukvårdsavdelningen). Au Corset, Gracieux, Stockholm. Apoteket Kronan, Göteborg. Buttericks Mönsteraffär, Stockholm, Göteborg, Malmö och Hälsingborg. Samt hos alla förstklassiga sjukvårdsaffärer.

En gros hos:

Gustaf Hjelm & Co., Stockholm. Stilles Försäljnings A.-Bol., Stockholm. Kirurgiska Instrument Fabriks A.-Bol., Stockholm. Sederholm & Co., Liljeholmen. Apotekarnes Droghandelsaktiebolag, Göteborg.

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 22.

Vågräta ord: 1. Impuls. 6. Sahara. 11. Ädel. 12. Ängd. 13. Sår. 15. Källa. 17. Arm. 19. Ek. 20. Pil. 21. Ho. 22. Get. 26. Sed. 27. Eremit. 30. Utsina. 32. Gevärseld. 33. Dar. 34. Ate. 36. Hel. 37. Ove. 40. Nej. 42. Io. 44. Ås. 45. Sky. 47. Knä. 48. Träsk. 50. Köl. 51. Marne. 53. Okokt. 55. Notpapper. 58. Tjat. 59. Sno. 60. Ytor.

Lodräta ord: 1. Insegel. 2. Pär. 3. U. D. 4. Lek. 5. Släp. 6. Säll. 7. Ana. 8. Hg. 9. Ada. 10. Anmodan. 14. Åker. 16. Lin. 18. Rhen. 23. Teg. 24. Rivalitet. 25. Stetoskop. 26. Sid. 28. Mede. 29. Tär. 30. U. S. A. 31. Slev. 35. Ankmät. 36. Hjärna. 38. Eskort. 39. Syltar. 41. Ena. 43. Or. 44. Ås. 46. Kök. 49. Aran. 52. Not. 54. Key. 56. P. s. 57. Po.

Två pris à 14 kronor vinnas av fru H. Edwards, Ramsäter, Göteborg 8, och Eric Pählman, Lidköping.

Några vinkar om råkost.

Det är nog många som undrat vad den där råkosten, som det talats så mycket om, egentligen är. Det mesta måste man ju ändå koka, steka eller grädda, om det skall bli njutbart. Hur här sig den trogne anhängaren av råkosten åt för att undvika det vanliga brödet, som utgör en så viktig beståndsdel i vår föda. Jo det finns något som heter

Fruktbröd.

250 gr. korngryn, 150 gr. krossat vete, 300 gr. dadlar, 100 gr. valnötter drivas genom köttkvarn, arbetas väl och formas till bröd.

Som gräddningen i ugn förintar vitaminerna, "gräddas" fruktbrödet i solen, den stora vitaminstrålen. På alldeles liknande sätt tillredas småbröd och kakor.

Det är ju alldeles klart, att något sådant som maltdrycker och viner inte förekommer på råkostätarens matsedel. I stället bereder han drycker genom att blanda varmt eller kallt vatten med saften av pressade grönsaker eller frukt. Gärna tillsätter man härvid litet honung (som bekant synnerligen vitaminrik), rivna nötter e. dyl.

Råkosten bör vara noga avvägd, så att kroppen får vad den behöver, och vi inte bli undernärda och födan måste sammanställas efter vissa grunder. Anhängarna av råkosten ha mycket bestämda och klart formulerade teorier om vilka ämnen ur växtriket särskilt lämpa sig för nerverna och vilka för musklernas näring. "Nerverna", säger en av deras profeter, dansken Boringvad, "vilja dricka sig till liv av livets vatten, d. v. s. det organiska mineralvattnet, sådant som detta förekommer i de saftiga,

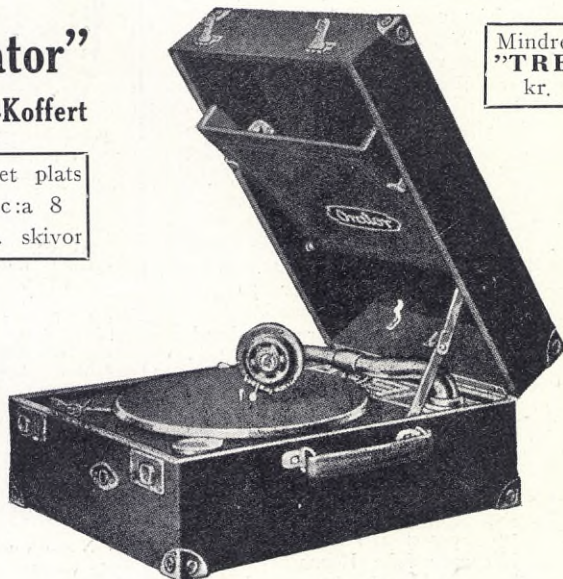
FLORODOL
FLORODOL
TVÅL
PARFYMERI FLORA GEFLE.

Ingen CAMPING

utan Odeons nya resemodeller.

"Orator"
Odeon-Koffert

I locket plats
för c:a 8
25 cm. skivor

Mindre modell
"TRESOR"
kr. 60:—

Standardmodell av högsta klass. Senaste erfarenheter hava tillämpats i både konstruktion och utstyrel. Underbar tonverkan.

ÅRETS SCHLAGER I BÅDE PRIS OCH KVALITET.

Kontant Kr. 90:—.

Bästa tonåtergivning endast med original Odeon-nålar.

Hos alla välsorterade musikhandlare landet runt.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund, Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14. Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenter. Även skriftliga förfrågningar.

elektriska, livgivande frukterna och grönsakerna." Musklerna skola tillföras näring från söta frukter — torkade eller färska — från sädeslagen och från råringssalterna i de äggviterika nöterna. Här är några recept, det första till nervernas åtnad.

Endiviesallad med citrolat

Endiviesallad, späd spenat samt litet vanlig huvudsallad skäres fint; riven kokosnöt tillsättes och alltsammans blandas väl med citrolat. Garneras med tomatstrimlor.

Citrolat tillredes av saften av ½—1 citron, 1—2 msk. oliv- eller jordnötssolja, vilket vispas tills det blir tjockflytande. Smaksättes med de kryddor man önskar.

Som muskelnäring bör man till denna måltid äta t. ex. fruktbröd eller finskurva dadlar eller fikon blandade med säd eller gryn.

Sallader av alla möjliga sammansättningar ingå i råkosten och där får verkligen fantasin fritt och vitt spelrum. Allt, nära nog, kan användas här till: olika slags kål, selleri, potatis, spenat, sparris, örter, tomat, etc. alltefter råd, lägenhet och uppfinningsrikedom.

Här skall jag nu meddela ett ytterligare, typiskt exempel på vad som upptages på råkostmatsedeln:

200 gr. havregryn, 100 gr. krossad råg, 1—2 msk. bihonung utrörd i varmt vatten, 150 gr. aprikoser drivas genom kvarn 1 à 2 gånger; degen formas som en tallrik och fylls med riven sellerirot och 100 gr. finhackade valnötter. Garneras med hackad persilja eller krasse.

Som man kan förstå, är det alldeles omöjligt att från kött dieten omedelbart kasta sig in i råkost dieten. Därför finns det också något som kallas övergångsrätter. Dessa äro litet mer modererade och här tillåtes lätt kokning eller stekning. Lämpliga som övergångsrätter äro t. ex. rödbetor, morötter, kålrötter, vitkål. Vidare kompotter av frukt. Torkad frukt kan då mycket väl användas, men får givetvis inte kokas, utan lägges i stället i blöt dagen före användandet.

Ja, så ungefär ter sig matlagningen för råkostens anhängare. Måhända gå de till överdrift. Men ett som är alldeles säkert är, att den svenska genomsnittsmatsedeln upptar alldeles för litet grönsaker och frukt, så att om råkosten kan komma att arbeta in en del sådana rätter — "till omväxling" kunna de väl alltid godtagas — så måste man säga att den fyller en ingalunda föraktlig mission. Heddis.

Rekvirera
Lucks
"REKLAM-ASK"
med fin
Choklad & Konfekt
väg. 1/2 kg
endast Kr. 2.— st.
Expedieras till landsorten
mot postförskott.
PERCY F. LUCK & Co.
STOCKHOLM.

VIKING-UR
Det billigaste
av de bästa uren.
Herrsilverur från 40 kronor
och högre. Enkelboett 14 ka-
rat 120 kronor. Dubbelboett
14 karat 160 kr. och
högre. Armbandsur
olika prislägen.
Hos Ur-
makare.

**SVENSKA
TRYCKERI-
AKTIEBOLAGET**

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

sysslor och ville jämnt vara fin. Så tog hon en släkting, en ung flicka, till hjälp. Denna hade ett gott hem och begärde mycket liten lön. Och duktig var hon och fast hon gick i köket så kunde hon likväl hålla sig fin. Hemma var hon alltid. Hon hade också tid att prata med kusin Carl, när inte Erika var hemma. Och de blevo så vana att prata med varandra, att Erika mer än en gång tyckte sig vara femte hjulet under vagnen.

Hon klagade sin nöd för modern, då hon en gång var hemma och hälsade på, då Carl var på

en tjänsteresa. Modern satt länge tyst och fundersam. Hon kände sin flicka, hennes misshag att gå i köket, hennes envishet och motsägelsefulla och därför svarade hon: "Kära barn, man kan inte få allt här i världen. Nu har du fått en snäll man och ett vackert hem. Du slipper sköta hemmet och smutsa ned dig. Du kan gå till sysslor, som du varit tvungen till att göra, om du lämnat din plats. Du har det bra som du har det. Du kunde inte ha gjort på annat sätt, ty du kan helt enkelt inte sköta ett hem, så Carl skulle bli nöjd."

"Kan jag inte", svarade Erika ursinnet, fast det var till sin mor hon talade. "Jag skall visa att jag kan. Och min kusin, den nippertippan, skall snart ur huset, det skall jag visa."

Och till allas förvåning och många platslösa lärarinnors glädje, lämnade Erika sin plats och tog själv sitt hushåll om hand, sedan kusinen lämnat hemmet.

Och allt gick förtjusande: "Vad jag är glad att jag nu har min lilla hustru i hemmet", sade Carl många gånger. Hans hustru nickade instämmande med ett leende, omöjligt att tyda. Ebon.

Den kloka musen.

För många år sedan bodde i vår gård en fin och rar fru, som kunde alla slags språk, kunde sjunga och spela och mycket annat. Jag och en syster till mig skulle läsa tyska för henne. Lektionerna försiggick på kvällarna. Före eller efter lektionerna blevo vi alltid bjudna på något. Det bästa vi visste var när hon bjöd oss på de stora och härliga stekta äpplen, vars make jag ännu aldrig sett, fast jag levte ett halvt århundrade och en god del till och ofta ätit stekta äpplen. Åh, så vackra de voro! Och så goda sedan! Jag har aldrig glömt dem. Nu hade den lilla frun konditori och det var i konditoriuignen som de underbara äpplena blivit så sällsamt förträffliga. När vi nu läste tyska, så var det översättning från berättelser i en tysk bok vi skulle utföra. Det är en av dessa berättelser, som vi nu skola relatera. Den hette nämligen "Den lilla kloka musen". Men nu skall jag berätta den med mina egna ord. Jo, det var en liten mus, som tyckte att hon var så förfärligt klok. En kvällskvist gick hon omkring för att se vad

Svartnar det för ögonen på Er,

gripes Ni kanske av svindel ibland, känner Ni Er olustig, håglös och trött för minsta ansträngning, så är detta ett säkert tecken på, att kroppens återuppbyggande och reglerande krafter icke fungera tillfredsställande.

Förr eller senare måste Ni göra något för att återvinna hälsa och krafter. Gör det då i tid. — Börja med Phyllosan i dag! Det hjälper säkert Er liksom det hjälpt så många andra. Phyllosan stegrar kroppens motståndskraft, förnyar blodet, motverkar åderförkalkning, minskar för högt blodtryck, stärker hjärtverksamheten och giver hälsa och ökad vitalitet oberoende av ålder.

Phyllosan framställes av växternas bladgröna enligt föreskrift av med. d:r Emil Bürgi, professor i farmakologi vid universitetet i Bern. Bladgrönans stimulerande verkan på de blodbildande organen har bekräftats vid provningar på Farmakologiska Institutionen i Uppsala. Phyllosan tillhandahålles av apoteken i flaskor om 100 tabl. à kr. 4.85. Elefantens Droghandel, Stockholm.

PHYLLOSAN

**BERGS
AKTIEBOLAGS
NORRKÖPING**

**BOMULLSVÄVNADER
HÖGSTA KVALITET**

**LÄTTSYDDA
SLITSTARKA**

till salu hos varje välsorterad
vävnadshandlare

Ni bör magra

bliva slank och modern och förbättra ert allmänna välbefinnande utan att behöva tillgripa vare sig diet, kroppsövningar eller medicin. Synligt resultat redan efter fem dagar. Ni kan lätt själv reglera avmagringskuren att gälla hela kroppen eller endast viss del. Tillskriv Fru Christiane Christiansen, 45 Nørregade, Köpenhamn K. 7, som gratis sänder Eder upplysningar om ett verksamt medel, lätt att följa i hemlighet. Medlet är ett verkligt mirakel.

hon uppsluka mände. Plötsligt gav hon till ett skratt. "Vad skrattar barnet mitt åt?" frågade den gamla råttan, hennes mor. "Jag skrattar åt de dumma människorna", svarade den lilla kloka musen. "Ty se här ha de satt ut en fälla, liksom vi inte skulle kunna förstå oss på sådant."

"Gå ifrån fällan", ropade den gamla råttan. "Asch, det är inte alls farligt, man kan väl gå litet närmare den och lukta på den härliga fläskbiten, som de satt vid ingången, för att locka oss med. Man vet väl hur det går, om man äter av fläskbiten, ty då blir man ju fast i fällan, så man aktar sig nog, men lukta på fläsket skall jag", sade den lilla kloka musen och närmade sig fällan.

"Gå ifrån fällan, säger jag och lek inte med sådant, ty övermod straffas", ropade råttan hjärtängsligt.

"Lilla morsan skall inte vara rädd, man tar sig ju i akt och vänder om när man ser att det är farligt", skrattade den lilla kloka musen. Men se det var hennes sista skratt. Ty just som hon skrattade såg hon inte hur nära hon kommit fällan. Så sa det "klapp" och den lilla musen hade lämnat livet. Och råttan dånade, när hon såg att ej hennes förmaningar hade beaktats. . . .

Just så, som "den lilla kloka musen" tänkte och gjorde, så göra de unga med lyckan. De tro inte det är så farligt att leka en smula med lyckan. De ämna inte gå för långt. De ha för avsikt, att vända om, när de se att det blir farligt. Men då kan det ibland vara för sent, liksom det var för "den lilla kloka musen" trots all hennes klokhet.

Små möss böra inte leka med fallor och små människobarn böra inte leka med lyckan. E—n.

Det första brevet.

Av Helmer Grundström.

Ditt brev kom i dag. Det låg på bordet bland den övriga posten och jag förstod genast att det var från dig. Jag kan inte förklara hur jag kände det, när jag fick se det. Jag hade lust att skrika av glädje, jag ville störta mig över det, slita bort kuvertet och sluka det, men jag gjorde intet av allt detta. Jag satte mig i stället, tog det försiktigt i mina händer, vände det gång på gång och öppnade det försiktigt, liksom rädd för att göra det illa. Och så läste jag det sakta, myc-

Brev från smärta damer!

25/5 1929.

Jag har för 2 år sedan fått Facil-pastiller, och jag befann mig väl efter dem. Önskar nu taga en ny kur och beder Eder därför sända mig i glas med 100 Facil-pastiller för närslutna frimärken.

M. H., Kolding.

Ni bedes sända mig ett glas Facil med 100 pastiller. Jag har tidigare försökt en kur med Facil och var mycket nöjd.

E. T., Vejen.

Detta är endast 2 bland tusentals skrivelser, som vi hava mottagit från damer, som blivit smärta genom Facil, utan att hålla diet. Avmagring genom Facil är oskadlig, om bruksanvisningen efterföljes. Facil fås på alla apotek à kr. 4:— pr glas, innehållande 100 pastiller. Bruksanvisningen, normalviktstabell samt uttalanden från personer, som blivit smärta genom Facil, medfölja varje glas. Betalningen kan även insändas i frimärken till Facil-Depoten, postbox 365, Stockholm i. Ett glas sändes Eder då portofritt och diskret.

M. ZADIG - MALMÖ

H. M. Konungens Hovlev.
Nederlag i Stockholm: Brunkebergsg. 4.
,, i Göteborg: Chalmersgat. 20.

ket sakta, och jag gjorde uppehåll ibland och såg mig omkring, ty jag tyckte att du fanns inne i rummet. Och då jag kom till slutet satt jag länge med brevet i min hand och min blick sökte sig långt bort, till de susande skogarna däruppe, medan mitt hjärta dunkade hårt och våldsamt av hunger och vild längtan.

Och nu, älskade, förstår jag vem det är som hjälpt mig och hållit mig uppe här och nu vet jag varför jag längtar så gräns-

(Forts. å sid. 763.)

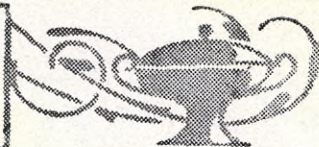
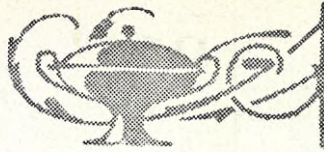
**GEFLE MANUFAKTUR AKTIEBOLAG
STRÖMSBRO**

Oblekta, Blekta och Färgade
Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket
"SVANEN"

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 9646 - Östersund 130 - Hudiksvall 532 - Hernösand 13 -
Sundsvall 3003 - Umeå 141 - Skellefteå 93 - Piteå 30 -
Luleå Namnanrop: Aktiebolaget Nyberg.

FALU- ÄTTIKA

SOMMARSALLADER.

Vår vanliga grönsallad kan gärna dagligen få ingå i sommarens matsedlar. Numera känna vi alla till, att grönsallad är ett verkligt hälsosamt födoämne, och därtill kommer att den är lätt tillagad och omtyckt av de flesta. Den kan serveras i en mängd olika kombinationer; man behöver sannerligen icke vara hänvisad endast till vår vanliga grönsallad med skarpsås eller med oljesås. Den kan gärna få ingå som beståndsdel i de allra flesta rätter som gå under benämningen sallader, och vilka utgöra ett läckert och läskande inslag i sommarmaten. Kalla sallader av olika slag äro lämpliga att servera inte endast som den vanliga grönsalladen i form av birätt till kött och fiskrätter, utan de kunna göras lämpliga som ensam rätt på frukost- eller lunchbordet och t. o. m. som huvudrätt vid middagen. Som exempel på det senare slaget kan nämnas fisksallad eller kötsallad.

Utförliga beskrivningar på dessa rätter samt på en del andra sallader följa nedan. Kombinationerna, garneringen m. m. kan ju sedan varieras i det oändliga; här kan husmoderns matfantasi och uppfinnarförmåga fira verkliga triumfer.

Fisksallad (för 6 pers.).

Kokt eller stekt fisk (ca 3 kkp. rensad), 3 böcklingar (eller 1 rökt sill), 4 kkp. kokta blandade grönsaker (bönor, blomkål, ärter, sparris, potatis, morötter), 1 salladshuvud, (1 kokt rödbeta).

Majonnäs: 2 äggulor, 1 msk. ättika (el. citronsaft), ½ tsk. salt, ½ tsk. vitp., ½ tsk. senap, 2-2½ dcl. kronolja, 2 msk. tjock grädd.

Till garnering: 2 hårdkokta ägg, 1 kn. dill, 2 smala kokta potatisar, grönsallad, 1 msk. kaporis. Fisken rensas fri från skinn och ben och delas

Prova vår av kunnare
högt uppskattade

**KLASS II
PILSNER**

A.-B. HEMBRYGGERIET
HELENEBORGS. 15, STOCKHOLM
TEL. Söder 37045, Söder 37046.

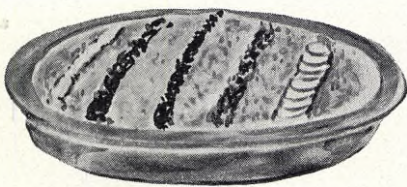
Hembäres direkt till privathushåll.

i bitar. Grönsakerna delas likaledes i bitar, och grönsalladen skäres i grova strimlor.

Till såsen vispar man äggulor, ättika och kryddor tillsammans. Oljan ljummas och tillsättes i början droppvis och under ständig vispning. När såsen tjocknat, kan man så småningom öka oljeportionerna och slutligen tillsätta den medels en jämn stråle. När all oljan är inarbetad och såsen har ungefär samma tjocklek som rört smör, inblandas grädden slagen till skum. Hälften av såsen blandas med fisken och grönsakerna, som läggs upp på lämpligt serveringsfat eller karott. Resten av såsen breddas över, så att den täcker det hela. Ovanpå garneras med ränder av hackad äggula, hackad äggvita, finhackad dill, i tunna skivor skuren potatis, salladsstrimlor och kaporis, se bilden.

Kötsallad med grönsaker.

2 kkp. kokt eller stekt kött, 2 kkp. kokt potatis, 2 kkp. inlagda rödbetor, 1 grönsalladshuvud, ½ kkp

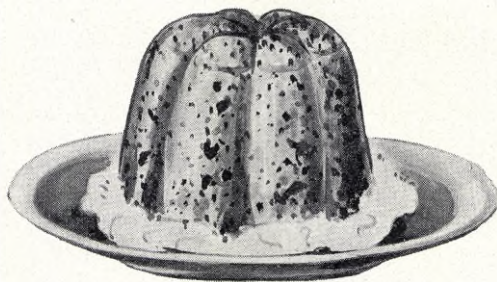
Fisksallad.

morötter, ½ kkp äpplen, ½ kkp färsk gurka, ½ lök, (1 msk. kaporis), citronsaft (el. ättika), salt, vitp., socker.

Kött, potatis, rödbetor, äpple och gurka skäres i små jämna tärningar. Morötter och lök rårivs, och grönsalladen skäres i fina strimlor. Alla ingredienserna blandas tillsammans i en bål och blandningen smaksättes väl med citronsaft, salt, vitp. och socker. Salladen packas väl i en form, stjälpes upp på lämpligt serveringsfat. Den serveras med majonnäs, som kan placeras runt formen på fatet, se bilden.

Kötsallad med purjolök (för 6 pers.).

Kokt eller stekt kött (gärna buljongskött), skäres i små tärningar och blandas med lika små tärningar av kokt kall potatis samt finhackad purjolök.

Kötsallad med grönsaker.

En salladsås blandas av 5 msk. kronolja, 2 msk. god ättika, ½ tsk. salt, ¼ tsk. vitp. och ½ tsk. senap. Såsen blandas väl med de övriga ingredienserna, och salladen läggs upp på lämpligt serveringsfat. Den kan garneras med skivor av hårdkokta ägg och hackad gräslök.

Grönsallad med sill (för 6 pers.).

3 salladshuvud, 1 salt sill, 2 hårdkokta ägg. Skarpsås: 2 hårdkokta äggulor, 1 rå äggula, ½ msk. socker, ¼ tsk. vitp., 1 tsk. pulveriserad senap, 1-1½ msk. vinättika, 2½ dcl. tjock grädd. Till såsen läggs äggulorna i en bål och gnidas med träske till sammans med kryddorna. Under tiden tillsättes ättikan litet i sänder. Grädden vispas till skum och blandas in.

Salladsbladen lossas från varandra, sköljas och får rinna av väl. Sillen, som skall vara väl urvatt-

**ÖRGRYTE
KEMISKA**
KUNGL. HOVLEVERANTÖR
GÖTEBORG
UTFÖR ELEGANT
**KEMISK
TVÄTT**
och **FÄRGNING**

Klänningar
Dräkter
Kappor
Kostymer
Uniformer
Överrockar
Maltor
Gardiner
Draperier
Täcken
Filtar

Ombud å de flesta platser i Sverige. Gods kan även insändas direkt under adress Göteborg.

nad, rensas fri från skinn och ben och skäres i strimlor. Äggen hårdkokas och skäras i jämna skivor. Alla ingredienserna blandas försiktigt tillsammans. Anrättningen läggs upp i salladsskål och garneras ovanpå med äggskivor. Den utgör en utmärkt lämplig och god frukosträtt under sommaren.

Potatissallad med ansjovis (för 6 pers.).

1-1½ lit. potatis, 1-2 purjolökar, 6 ansjovisar, 1 knippa rädisor.

Salladsås: 5 msk. kronolja, 2 msk. god ättika, ½ tsk. salt, ¼ tsk. vitp., ½ tsk. senap.

Potatisen kokas med skalerna på, får kallna, skalas och skäres i tunna skivor. Till såsen blandas alla ingredienserna kallt. Purjolöken skäres ytterst fint och blandas in i såsen jämte rensad och hackad ansjovis samt hackade rädisor. Såsen hålles över potatisskivorna och blandas försiktigt med dessa.

Spenatsallad (för 6 pers.).

¾ kg. spenat, 4-5 ägg, salladsås (se föreg. recept).

Spenaten rensas, sköljes väl och lägges i en kastrull att koka i eget spad 5-10 min.; den smaksättes med salt. Spenaten får rinna av väl och kallna. Äggen hårdkokas, skäres i klyftor och blandas tillsammans med spenat och salladsås.

Äggsallad med grönsaker.

Olika slag av kokta kalla grönsaker skäras i strimlor eller små tärningar och blandas med majonnäs. Blandningen breddas ut på lämpligt serveringsfat, och garneras med täta rader av äggklyftor och tomatklyftor.

Kall sallad med makaroner.

Önskar man dryga ut en restsallad kan man blanda ut den med kalla kokta makaroner i majonnäs eller endast finskurna rödbetor, grönsallad och makaroner i majonnäs eller skarpsås.

Äkta endast i "Slottsgryn" påsar med ovanstående etikett.

EKSTRÖMS

**VANILIN-
SOCKER**

VAR SKOLA VI GÖRA VÅRA INKÖP?

En lättbesvarad fråga-läs Idun

BAGERIER:

LEKSANDBAGERIET

Nybrogatan 69.

Moster Lottas Brödbod

Birger Jarlsгатan 53

BAND, SPETSGARNITYR OCH SCARVES:

Sucksdorffs Bandhandel

Hamngatan 38.

SUNDINS

65 DROTTNINGGATAN 65

damfriserin

FOTOGRAF:

SANDELS JOR

Drottningg. 27, 4 tr. hiss. Tel. N. 93 29

GARN & HANDARBETE:

Systrarna Hultgren

Birger Jarlsгатan 13, 2 tr.

MODEMAGASIN:

Firma Gerda Janson & C:o

Inneh.: Ebba Olson & Gerda Janson. Drottninggatan 45.

OPTIKER:

Clara Ekström

Jakobstorg 3

SKODON:

JERNS

DROTTNINGGATAN 35

SMÖR, OST, ÄGG:

Ph. Engfeldts Smöraffär

Östermalmstorg 2.

SNÖRMAKERI:

Mattssons

KLARBERGSGAT. 52

SPETSAR:

De Förenade Spetsfabrikernas

FÖRSÄLJNINGLOKAL

Grevturegatan 13

Gratis

Kan Ni uppvärma Edervilla eller väning med överlopsrör med medelst kokspisen

"MALCUS"

Begär ill. katalog. Sändes gratis. A.B. MALCUS' HOLMQUIST, Västerås

REYMERHOLMS COCOS

VITA ROSEN

till matlagning och bakning

IDUNS KÖKSALMANACKA.

(7—13 juli).

SÖNDAG. *Frukost:* Ägg à la Mirabeau; smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Hummer au naturel med grönsallad. Jägarschnitzel med potatis, blomkål och morötter. Krusbärsparj med vaniljsås.

MÅNDAG. (Makarondag.) *Frukost:* Kokt salt sill med dill, smält smör, hackat ägg och potatis; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Makaronikotletter med köttragu. Kallskål med småskorpor.

TISDAG. *Frukost:* Äggröra med hummerstuvning; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Hamburgerbringa med grönsaker. Jordgubbspuré med solbackaskorpor.

ONSDAG. *Frukost:* Fattiga riddare med sylt; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Laxskivor i gelé med majonnäsås, grönsallad och nykokt potatis. Maisenakräm garnerad med färska smultron.

TORS DAG. *Frukost:* Rester av hamburgerbringa samt grönsaker i majonnäsås; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Färsk ärtsoppa. Vaniljpannkaka.

FREDAG. *Frukost:* Postflingor med bananskivor och mjölk. Ansjovisgratin; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Falska kalvkycklingar med blandade grönsaker (= grönsallad, gurka, tomat, rädisor) och potatis. Skogsbär med gräddmjölk.

LÖRDAG. *Frukost:* Bräckt korv med stuvad potatis; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Stekta småflundror med stuvad spenat och potatis. Skånsk fil.

Ägg à la Mirabeau (för 6 pers.). 6 ägg, ½ låda skinn- o. benfri ansjovis, 6 oliver, 50 gr. smör, ½ lit. kokt potatis, persilja.

Tillagning: Potatisen hackas fint och stekes hårt. Äggen förloras, putsas och läggs upp på ett gratinfat. Längs kanten placeras potatisen; mellan äggen läggs klivna oliver, och varje gula omges med filéer av ansjovisen. Fatet sättes in i ugnen att bli genomvarmt. Smöret röres till skum, passerad ansjovis och hackad persilja tillsättes, och varje oliv fylls hastigt därmed, varefter rätten genast serveras.

Jägarschnitzel (för 6 pers.). 1 kg. benfritt kalykött, salt, vitp., 1 burk champinjoner (el. färska), 100 gr. smör, ½ lit. gräddmjölk, 3 msk. mjöl.

Köttet ansas, skäres i skivor, bultas lätt och kryddas. Kotletterna stekas vackert bruna i hälften av smöret. Champinjoner klyvas

och fräsas i en järnkastrull i resten av smöret; de beströs med mjölet och spådas omedelbart med gräddmjölken. Kotletterna läggs i vart efter de äro brynta; stekpannan vispas ur väl med kokande vatten och köttskyn tillsättes, varefter alltsammans får sakta koka under lock, tills köttet är mört.

Jordgubbspuré (för 6 pers.). 1 liter jordgubbar, 1 liter vatten, ½ kpk socker, 1 msk. pot.-mjöl, 1 del. visp. grädde.

Tillagning: Jordgubbarna rensas och presas sönder med en gaffel. Vattnet kokas upp och redas av med potatismjölet. Purén tillsättes, då vattnet svalnat och avsmakas med sockret. Den vispade grädden läggs överst i soppskålen och soppan serveras med småskorpor eller

Solbackaskorpor (för 6 pers.). 125 gr. smör, 375 gr. mjöl, ½ kpk mjölk, 125 gr. socker, 2 ägg, 2 tsk. bakpulver.

Tillagning: Smör och socker röres till skum. Ägg och mjölk vispas och tillsättes omväxlande med det siktade mjölet, vari bakpulvret är upplöst. Degen rullas ut i långa längder, vilka gräddas, skäras tvärs över och klyvas, medan de äro varma. Skorporna färgsättas och få torka efter i en värmeugn över en natt.

Laxskivor i gelé (för 12 pers.). 600 gr. färsk lax, vatten, dill, salt.

Gelé: 1 lit. fiskspad, 10 blad gelatin, 2 äggvitor.

Laxen skäres i 1 cm. tjocka skivor och kokas i saltat vatten med dill. Laxskivorna läggs på ett stort fat och garneras med en dillkvist på varje. Fiskspadet silas, blandas med äggvitan och det sköljda och sönderklippta gelatinet. Blandningen får under vispning koka upp och sedan koka sakta i 5 min. Det silas genom fin duk och bör då vara alldeles klart. Det slås över fisken och får stelna. Rätten serveras på samma fat. Eller också uppstjälpes den på nytt fat, så man får den undre klara sidan upp. På den övre ytan bildas gärna ett lager av fett.

Vaniljpannkaka. Man gräddar vanliga tunna pannkakor och lägger 5—6 stycken på varandra med någon god sylt emellan. Pannkakshögen rullas nu stadigt och skäres sedan i lagom tjocka skivor (som rulltårta). Skivorna läggs i krans på lämpligt serveringsfat och på mitten tornar man upp gräddskum, smaksatt med vaniljsocker.

Skånsk fil (för 6 pers.). Av 2 liter hastigt surnad mjölk skummas grädden, som vispas kraftigt, varpå mjölken tillsättes och även vispas. Detta bör ske strax före serveringen för att undvika, att mjölken vasslar sig.

En halv skånsk limpa rives eller males på köttkvarnen, blandas med en matsked sirap eller brun farin samt rostas några minuter på långpanna i ugnen, får kallna och serveras till den vispade mjölken.

Här kommer ja' med N.E.N.'s varor som alla vill ha!

N.E.N. NILSSON'S
MEJERI

VÄVSKEDAR

av rostfritt material. Obs. denna fördel! Skyttlar, spännare, solv m. m. för hemslöjd.

NYHET! alla väverskor bör köpa vår patenterade bobin-växel. "BOBIN!" Begär vår nya illustr. katalog och prisuppgift. Sändes gratis.

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik Rikst. 1028. Borås. Rikst. 1028.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

nyrrhatinkur, crèmer och puder tillredsställa de högsta anspråk. Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Är trots all konkurrens

främst bland putsmedel för koppar o. mäsing.

Svält ej Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanterat äkta endast på originalburkar. Erhålles hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

Begär alltid SMÅRYDS FRUKTÄTTIKA

Yppersta bords- & matättika. Rekommenderas av läkare. Användes som vinaigre.

"BABYUTSTYRSLAR"

Erkänt bästa modell och tillbehör, kompl. utst. Kr. 7, extra fin Kr. 9, lyxutl. handarb. Kr. 12, bärmantel Kr. 3. Lakan och örngott av noblessväv, äkta knypl. spetsar Kr. 7. Av madapolam och spets Kr. 4. Modeller och material lev. till Sv. Röda Korset. Clara Lindqvist, Kvarng. 20, Borås.

Oscarshamns Spis- och Knäckebrödsfabrik

Gustaf Nilzéns

tillverkningar av Delikatessbröd, Superior-Bröd, Knäckebröd N:o 2, Spisbröd och Kuvertbröd äro de förmästa brödsorter som föras i marknaden.

Firman etablerad år 1895 och kvaliteter belönade med flera guldmedaljer. Rikstelefon 69. Telegramadress Nilzén.

Drick **Champis** överallt — men begär det kallt!

RING bryggerier och vattenfabriker.

FYRTORNETS KONSERVER

För säsongen nya

SILL-INLÄGGNINGAR

såsom Aptitbitar, Kungssill, Slotssill, Briosill, Turistsill, Lunchsill.

LEDIGA PLATSER

En befattning som Inspektions- sköterska

vid Kungl. Serafimerlasarettet kungöres härmed till ansökan ledig. Sökande skall vara av Kungl. Medicinalstyrelsen godkänd sköterska samt besitta chefs-egenskaper. Tillträde efter överenskom- melse. Löneförhållanden: Beg. 1, 2, 400 kr., ålderstill. å 150 kr. efter 1, 3, 5, 7 och 10 år, dyrtidstill. som för regl. statstjänst (f. n. 17 %) samt bostad, kost och tvätt. En månads årlig semester. Ansökan ställs till Direktio- nen och inlämnas åtföljd av läkare- och åldersbetyg samt betygsavskrifter före kl. 12 den 15/7 1929 till sysslomannen, som ock lämnar närmare upp- lysn. om arbetsuppgifter etc.

Husmodersbefattningen

vid 4:de distriktets dövtumskola i Vänersborg är ledig att tillträdas den 1 nästa augusti. För behörig- het till befattningen fordras att äga utbildning därför eller att be- sitta nödiga förutsättningar för densamma skötande samt att en- ligt läkareintyg vara fullt frisk. Minimialtlön 1,000 kr. jämte 3 ålderstillägg å 150 kr. efter resp. 3, 6 och 9 års väl vitsordad tjänst- göring samt allt fritt, särskild er- sättning för tillsyn av lärjungar- nas kläder, nu 300 kr., dyrtidstill- lägg i likhet med lärarepersonalen samt en månads semester med kostpengar.

Ansökan, åtföljd av åldersbetyg, läkareintyg och bestyrkta betygs- avskrifter, insändas till skolans styrelse, Vänersborg, senast den 12 nästa juli.

Vänersborg den 17 juni 1929.
STYRELSEN.

Särdeles barnkär

äldre dam med högre lärarinneutbild- ning, flerårig vistelse utomlands och goda språkkunskaper, särskilt i engelskt talspråk, önskar att i ett intelligent hem på större svenskt herresäte undervisa ungdom i allmänna eller speciella äm- nen, även att sällskapa med och sys- selsätta mindre barn från 2 års ålder. Framgångsrik erfarenhet häri finnes. Lön behöver ej givas, endast eget rum med helst vacker utsikt samt en mycket enkel kost. Svar till "Barnets vän", Annons-Krantz, Göteborg.

En befattning som

Husmoder

vid Kungl. Serafimerlasarettet kungöres härmed till ansökan ledig. Sökande skall ha god skolunderbyggnad (minst 8 klass. normalskolekomp.) och behöver ej vara sköterska. Tillträde 15/10 1929. Löneförhållanden: Beg. 1560 kr., åld. till. efter 1, 3, 5, 7 och 10 år, dyrt. till. som för regl. statstjänst (f. n. 17 %), bostad, kost och tvätt. En månads årlig semester. Ansökan ställs till Direk- tionen och inlämnas, åtföljd av läkare- och åldersbetyg, betygsavskrifter och fotogr., före kl. 12 den 15/7 1929 till sysslomannen, som ock lämnar upp- lysningar om arbetsuppgifter etc.

PLATS SÖKANDE

Bildad flicka,

rask, villig, kun. i enkl. o. fin. matl., bakn. o. serv. önskar plats i fin fam. i Stockholm, Upsala eller stad i mell. Sverige som ensamj. el. hjälp i hush. Svar till "Studentiska, 22 år", Ekebac- ken, Norsesund.

(Forts. fr. sid. 760.)

löst härifrån. Om dagarna då jag sitter böjd över mina papper och mina böcker spritter jag till och jag tycker att någon osynlig va- relse rycker i mina kläder och säger: kommer du ej snart? Kan du inte slita dig lös från stor- staden? Hör du inte att de gröna holmarna och de vassbevuxna vi- karna sucka efter dig? Och om nätterna, då jag ligger vaken och lyssnar till spårvagnarnas skor- rande mot skenskarvarna är det som det ropar: kom, kom, kom. Och nu vet jag att det inte är någon inbillning allt detta som ropat omkring mig och dragit i mig med osynliga händer. Det är du som har kallat på mig. Din län- tan har gripit tag om mitt hjärta och dina tankar har trängt in i mitt undermedvetna. Jag kan inte tänka en tanke eller ta ett enda steg utan att du är med mig och leder mitt själsliv in i banor som jag inte själv kan bestämma över.

Och i dag kom brevet.

Du skriver att du arbetar om dagarna så att du är för trött att kunna njuta av den dejlighet de vackra sommarkvällarna bjuda på. Och när jag läser de raderna är det som något vasst gick genom mitt bröst och sargade sönder mig. Och jag ser dig sitta lutad över en maskin och sy, sy dagen lång utan uppehåll. Jag vet att du inte brukar spara dig. Och jag vet att du ibland brukar sjunka ihop av trötthet då du kommer hem om kvällarna.

Men, älskade, du får inte ar- beta ut dig. Du kommer att in- vända att du är tvungen, och det är sant. Du är lika fattig som jag och du måste arbeta för ditt livs- uppehälle utan att ha någon som hjälper dig. Men du måste spara dig, du måste tänka på hur vär- defull du är, och du får inte slita ut dig som en trasa man kastar bort efter användandet. Du måste tänka på hur mycket som väntar oss, hur många år som ligga framför oss, är av umbäranden och försakelser, men också av lycka och gemensamt liv.

Men vad hjälper det att jag sitter här och ber dig spara dig. Du kan ju inte, du är tvungen att arbeta, att ligga i utan uppe- håll för att få se det att gå ihop. Du kan inte släppa efter, ditt liv är kamp och återigen kamp. Den tunga vardagens mödosamma och obemärkta kamp.

Om jag ändå kunde hjälpa dig! Men det kan jag ju inte. Jag kämpar ju själv samma hårda förtvivlade kamp här i storstaden. Huru ofta har jag inte varit nära att ge upp, att släppa taget, men så har jag ryckt upp mig igen och tagit nya tag. Och i dag känner jag mig starkare än nå- gonsin. Och jag vet vad det är som styrkt mig och lyft mig över allt det gråa och neddragande som försökt slå sina klor i mig.

Det är brevet.

Du skriver:

" — — — jag förstår vilka plan- ner du har i ditt huvud och in-

Välkommen nyhet för Husmödrarna!

KARSTENS SKORPOR även i 50-öres

förpackning försäljes i c:a 300 livs- medelsaffärer i Stockholm med förstäder samt hos

A/B WESTERDAHL & KARSTEN
Kungl. Hovleverantör.

KVALITET-VALUTA

gen kan mer än jag önska att du skall lyckas. Och skulle min tro inverka något på dig då kan du vara övertygad om att du gör det. Jag är förvissad om att du kan göra något riktigt stort och vackert och om jag kunde vara dig till någon hjälp så skulle jag vara glad för det."

Min älskade, du har redan varit mig till större nytta och hjälp än du kan ana. Det är du som hållit mig uppe här i storstaden. När motgångarna slagit mig i ansiktet och försökt pressa mig på knä har jag bitit samman tänderna och gått vidare. Det är känslan av att du tänkt på mig och trott på mig och på mitt arbete som stålsatt mig och bevarat mig. Och jag har på känn att jag skall lyckas och jag tror att det ej skall dröja så länge förrän jag slagit igenom. Och då få vi åter se varandra och då skall vi tacka varandra för att vår längtan var så stark att ingenting kunde skilja oss åt, att den svetsade oss samman i våra tankar och dröm- mar, att den var så stark att vi kände varandras väsen brinna omkring oss och förtära allt annat som stod utanför och ville tränga sig på.

Älskade, om du var här i dag just nu när jag sitter och skriver de här raderna, då skulle jag kasta alltsammans och ta dig i min famn och kyssa dig och berätta för dig om allt som ligger och sväller i mitt bröst och vill ha utlopp. Här på papperet bli alla ord så fattiga, här kan jag endast antyda vad jag tänker och känner.

Om du visste hur jag längtar till dig. Jag har läst ditt brev om och om igen och varje gång blir det allt kärare och mera levande. Och du måste skriva flera brev, du måste skriva nu, ge- nast. Jag längtar redan nu efter ditt nästa brev och varje dag då jag kommer hem skall jag söka efter ett rosafärgat kuvert bland den övriga posten. Nu måste jag sluta. Du vet att jag varje stund är hos dig, i min tanke, i min dröm. De käraste hälsnin- gar från din — — —

GUNILLA-SKOLAN, UPSALA.

Grundad 1911. Gamla Torget 2. Telefon 370.
HUSMODERSKURSER för bildade unga flickor börja den 4 sept. 1929.
SYKURSER i linessöm, klädsöm och barnkläder börja den 13 sept. 1929.
Prospekt och närmare upplysningar på begäran.
KARIN GERLE. ANNA SCHENSTRÖM.

Strengnäs Husmodersskola.

En 6 veckors kurs i finare o. enkl. matlagn., bakn., konservering börjar d. 8 juli. Modern villa nära skog o. friluftsbad. Prosp., ref. gen. Fru M. Braune, Strängnäs. z

I sjukgymnastik,

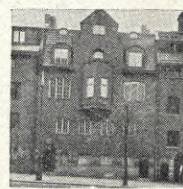
massage och övriga fysikaliska behandlingsmetoder börjar ny kurs 20 septem- ber. Grundlig och billig utbildning. Låga levnadsomkostn. Anm. snarast erforderligt, enär pågående kurs var övertecknad. Begär prospekt!
MALMÖ-ZANDER-INSTITUTET.

Sällskapet

Barnavårds utbildningsanstalt Stadshagen, Stockholm.

4 månaders kurser i barnavård. 6 elever mottagas den 1sta i varje månad. Elevavgift: kr. 125 i månaden för undervisning, föda och bostad. Inträdesfordringar: fullständig folkskolebildning. Ansökan om elevplats ställs till föreståndarinnan och bör vara åtföljd av frejd- och läkarbetyg, avskrift av skolbetyg och rekommendation av trovärdig person.

Styrelsens ordförande är H. K. H. Prinsessan Ingeborg. Anstaltens läkare Dr. Arthur Fürstenberg.

Kirurgiska fall o. förlösningar

Ensk. r. 15—
17:— kr., halv-
ensk. r. 10—
12:— kr. För för-
lossning, inkl.
all läkarevård.

ensk. r. 275:— kr., halvensk. r. 175:—
kr. (9 dygn).
STOCKHOLMS PRIVATSJUKHUS
Med. Dr. W. Gärdlund
Odeng. 7 A. Tel. N. 1318. N. 1328.

Garratts Hall Banstead in Surrey, England.

A first class finishing School for girls of position. Beautiful grounds. Riding, Art, Music. Address to the Principal.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Halmstad: Tidningen Halland.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Helsingborgs Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bärgslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mjölby: Mjölby Tidning.

Mora: Mora Tidning.

Motala: Motala Tidning.

Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.

Sollefteå: Sollefteå-Bladet.

Strömstad: Strömstads Tidning.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Södertälje: Södertälje Tidning.

Sölvesborg: Sölvesborgs-Tidningen.

Tranås: Tranås Tidning.

Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohuslänningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Upsala: Tidningen Upsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gotlänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonsblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.

Östhammar: Östhammars Tidning.

De svenska
kökens vederhäfti-
gaste förvaringskärl äro

**Höganäsbolagets
Hushållskärl.**

△

Det bästa jag vet

*Extra fräsiga, läckra Postflingor
är allas förtjusning.*

Vill Ni bjuda på något riktigt gott som hela familjen gillar, servera de rostade, delikata Postflingorna. — Far tycker om dem därför att de skänka honom ökad arbetskraft och energi. Barnen för den läckra smakens skull och Ni själv för att de äro så lätta att servera.

Särskilt idealiska äro Postflingorna under landsvistelsen. Då

den korta sommaren bör njutas i det fria — och ej i ett kvalmigt hett kök — och då man önskar en lätt men närande spis som ger tanken flykt.

Postflingorna serveras direkt ur paketet och ätas med mjölk eller grädde. Härligt med bananer eller annan frukt samt till filbunke. De bibehålla sin läckra fräsighet intill sista flingan.

Godtag endast äkta Postflingor i stora gula och röda paket och tillbakavisa alla ersättningar.

EXTRA FRASIGA
Postflingor
av läcker rostad majs
Post Hälso Produkter
CWPost